

SOKOLSKI GLASNIK

Državna licejska knjižnica
LJUPLJANA Strossmayerova 1

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

ČUVAJTE JUGOSLAVIJU!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski prefinac 342 • Telefoni uredništva i uprave 30-866 i 26-105 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 8 mart 1940
God. XI • Broj 10

Italo Colombani, — ime koje kazuje sve!

U žalbi koju je Sokolsko društvo Imotski uputilo g. banu Subašiću o napadaju na br. Čedu Milića, nalaze se vrlo zanimljivi podaci. Iz njih se vidi da je napadaj smišljeno organizovan sa strane „HRVATSKE ZAŠTITE“, da je član HZ i opštinski službenik, Težulac, prvi iz zvaničnog revolvera ispalio pet metaka, te da su svi autobusi bili „zvanično“ pretraženi sa strane HZ, da se u njima pronade C. Milić. Pa ipak, sve to nije ni iz daleka toliko karakteristično, kao činjenica, da se na čelu organizovane grupe HZ, koja je napala Sokole, nalazio i čovek, čije je ime — ITALO COLOMBANI!

To ime znači sve i objašnjava sve. Ma da ne znamo ni kako izgleda taj „heroj“, poznamo ga odlično, ne samo mi, već čitava Dalmacija, jer on ne živi samo u Imotskom, već u svakoj našoj primorskoj varošici, i to ne od juče već od decenija, i svuda se zove — Italo Colombani...

T. j. Colombani je manje važno, jer na primorju ima priličan broj italijanskih prezimena, koja su sa časću nosili odlični Hrvati i Srbi, kao na pr. Biankini, Pugliesi, Politeo, Monti, Borelli, itd. Neka od tih potiču doista iz Italije, ali veći deo njih je nastao tako, što su se, za mletačke vladavine, talijanski oblici imena stvarali „ex officio“, prilikom krštavanja, primanja u službu itd. Jer šta bi n. pr. italijanski značilo Cettineo, ako ne Cetinić; ili Mladineo ako ne Mladinić itd?

Druga stvar je, međutim, sa krsnim imenima, jer se ona ne dobijaju u nasleđe, već na krštenju i, — naročito u krajevima koji su bili pod tuđinom, — predstavljala su uvek neki program. Nacionalni roditelji su n. pr. davali deci ime Zvonimir, Dušan, Tomislav, Milan, ili bar Petar i Marica, dok su se anacionalni elementi legitimisali imenima, kao što su Ferdinand, Zita, Jolanda, Umberto itd. A oni, koji su bili istaknuti hrvatožderi i koji su hteli naročito da demonstriraju svojim protunarodnim stavom, davali su ženskoj deci ime Itala, a muškoj Italo.

Nema čoveka u Dalmaciji koji ne zna, da su baš ti „Itali“ bili glavni nosioci protuslovenske mržnje, a naročito protuhrvatske. Pošto se na primorju vodila borba u glavnom između Italijanaša i Hrvata, to se je odgoj svih tih Itala, već od detinjstva sastojao u tome, da Hrvate nazivaju najpogrdnijim imenima, da mrče hrvatski napis i da viču „Fuori le cavre!“ (Van sa kozama!). A pošto su, u vremenima najtežih narodnih borbi u Austriji, najbolji Hrvati bili Sokoli, to je mržnja na sokolstvo kod svih tih „Itala“ usisana sa majčinim mlekom i predstavljala sintezu njihove borbe protiv hrvatstva i slovenstva. Sa Austrijom, koja ih je protežirala i upotrebljavala kao denuncijante protiv Hrvata i Srba, odlično su se slagali, pa su na početku rata, zajedno sa frankfurtimašima, tražili vešala za sve narodne ljude u Dalmaciji.

I eto, — TA ATAVISTIČKA MRŽNJA, USISANA OD DETINJSTVA, PROTIV SVEGA ŠTO JE HRVATSKO I SLOVENSKO, vodila je Itala Colombana, da bude predvodnik u napadaju na stare svoje protivnike, SOKOLE, — na one koji i danas, kao i pre rata, predstavljaju najotporniju branu prema svim stranim apetitima na naše obale. I nije to jedini slučaj! Dojučerašnji Italijanaši i Austrijanci, sa oznakom „Italo“ ili bez nje, čine NAJUDARNIJI ELEMENTI „HRVATSKIH ZAŠTITA“, NAPADAJUĆI POD FIRMOM HRVATSTVA, BAŠ NA HRVATSTVO, i izravnavajući time stare svoje račune, što ih, još iz autonomaskih i austrijskih vremena imaju sa Sokolima, kao sa najborbenijim predstavnicima slobodarskog i jugoslovenskog hrvatstva. I sam vrhovni satnik „Hrv. Zaštite“ za Dalmaciju, došao je na glas time, što je svojoj deci dao tipično habsburška imena, ZITA i ZENTA!

I u tome je, eto, čitav problem: Da li odgovorni faktori u Banovini Hrvatskoj zaista smatraju da su BAŠ TI ITALI, ZITE I ZENTE POZVANI DA ŠTITE HRVATSTVO DALMACIJE, protiv Hrvata Sokola i protiv Čede Milića, koji je, i nakon sporazuma pisao, da Sokoli treba da saraduju sa hrvatskom seljačkom ideologijom i da je „politika, koja je donela toliko zla, sprečila saradnju Hrvata“, te da on „poštuje Dr. Mačeka i da bi sa njime, kao sa vođom seljaka i kulturnim radnikom, mogao uvek saradivati“?

Brat dr. Voja Besarovića

Proslava jubileja župe Sarajevo

Sokolska župa Sarajevo proslaviće najsvetčanije trideset godišnjicu opstanka i rada bosansko-hercegovačkog sokolstva 9 i 10 o. m. Svečanostima će prisustvovati uz sokole iz Sarajeva i Hercegovine i delegati iz čitave zemlje, koji će 9 februara korporativno početi na zajednički grob nacionalnih heroja, gde su pokopani i umrli osnivači župe. Istog dana uveče održaće se u sokolskom domu svečana sednica pod predsedništvom brata Dr. V. Besarovića, starešine župe. Glavni deo svečanosti obaviće se 10 o. m.

Na proslavi će uzeti učešća i brojna delegacija Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije sa prvim zamenikom starešine brat Dr. V. Belajčićem na čelu.

SOKOLSKA RADIO-REPORTAŽE

Upozoravaju se sve jedinice da će se, počevši od 15 marta svakog drugog petka, u 7.20 minuta naveče davati, mesto dosadanjih sokolskih predavanja, „Sokolske reportaže“ u kojima će se svim sokolskim jedinicama davati obaveštenja o radu Saveza i njegovih jedinica i slati uputstva za rad. Na ovaj način će se sokolska radio-služba aktualizirati, jer će se staviti u službu savremenih zadataka sokolstva i najaktuelnijih akcija koje u tom razdoblju bude vodilo sokolstvo.

NABAVLJAJTE NA VREME VOĆNE SADNICE!

Krajnje je vreme da sokolske čete nabavljaju sadnice za prolećnu sadnju. Neka se s toga župe obraćaju molbama na Banske uprave, radi besplatnog dodeljivanja izvesne količine voćnih sadnica. Savez je, da bi pojeftiniji i time olakšao nabavku voćnih sadnica, zamolio besplatan željeznički prevoz sadnica. Isto tako se Savez obratio Ministarstvu poljoprivrede sa molbom da svoju preporuku Banskim upravama, za besplatno dodeljivanje sadnica, od jula godine 1939, ponovi još jednom i pred prolećnu sadnju.

Tridesetogodišnjica Sokolske župe Sarajevo

Danas, u ovom strahljivom vremenu i mutnim prilikaма, kada se sa raznih strana unose pometnje, kada se zabavljaju razna питања, kada se potхрањује равнодушност и успављује савест, ми соколи не смемо попуштати и малаксати; ми морамо и данас будити и чувати онај величанствен дух, који је носио наш народ онда, када смо били најбољи и када смо снагом тога духа победили најтеже невоље које су нас сналазиле.

Sarajevska sokolska župa odlučila je, da 9 i 10 marta o. g. proslavi 30 godišnjicu svoga osnutka i plodnog sokolskog rada, sa jednom osnovnom željom, da tom proslavom svoje sokole, bar za neko vreme, otrgne od ove krute svakiđashnice i da ih projme onim divnim duhom, koji je pronio našu župu kroz najteža vremena, patnje, болове и страдања и који ће бити извор моралне снаге за данашњу тешку соколску борбу, са свим оним елементима, који настоје да потисну из моде наше вечне и непролазне соколске врлине.

Наш је соколски рад ситан и дуготрајан као и сваки други васпитни рад. Његови су резултати многобројни, али разасути и неочљиви. Тако ми изгледа велико дело народног препорода, несвесни својих заслуга. Ове наше прославе треба да синтетички саберу тај наш ситни и разасути соколски рад и да га осветљавају, са ове његове велике стране.

Proslava 30-godišnjice Sarajevske sokolske župe imala bi šta da iznese pred nas. Tu bi se mogli upoznati sa mnogo-brojnimi rezultatima velikih i plemenitih sokolskih napora pre rata, za vreme rata и после рата. Пре рата, када је сва своја стремљења управљала у праву велике слободарске идеје. За време рата, када је безброј светлих соколских примера и своје животе полагала на олтар слободе и уједињења. После рата, када је искрено и са заносом приступила изграђивању нашег друштва и унапређивању живота широким слојевима нашег народа.

Sarajevska sok. župa može sa ponosom da iziđe na toj proslavi pred čitav svet, jer je uvek tražila u svom radu najbolji put; — jer je uvek iskreno saosećala sa narodom и с њиме делила и зло и добро; — jer je uvek iskreno заступала ону народну: „Брат је мио које вере био“, и увек је искрено сналажала израњену слогу народну; — jer је много напора улагала у процес спајања и уједињења; — jer је увек зборила и творила оно, што је по народ било боље; — и jer је увек искрено хтела да поправља садање тешко друштвено стање. Она је увек јавно исповедала,

da je sokolstvo жртва, дужност и пут службе своје народу.

Од сваког сокола је тражила, да свој патриотизам бележи својим знојем и трудом и да никада не смеју соколи бити они, који траже од ове земље. Па ако им да, да је тек онда воле и хвале; а ако им не да, да је нападају и руже.

Своје соколе је васпитавала тако, да морају бити јунаци чисти и врлине и кад свак изда и малакше, да соколи морају остати на своје месту. Вазада је упућивала на честитост и ваљаност. Вазада је будила тежњу за бољим и истинитим.

Tridesetogodišnjica rada Sokolske župe Sarajevo, kao и њено оснивање, уско су везани за светло соколско име њеног оснивача и њеног првог и досада јединог старешине, Др. Војислава Бесаровића, па зато ова прослава обележава и његову 30-годишњицу старешинства. Кроз 30 година многи су соколи долазили и одлазили из жупе, само је брат старешина увек остајао исти. Он је жива историја своје жупе. Све акције жупе су обојене његовом личношћу.

Иако се ми руководимо соколским геслом: „Ни користи ни славе“, ипак се на овој прослави не може никакo заобити име оваког старешине, нити ми соколи смемо прелазити преко правих соколских вредности.

Име брата, др. Војислава Бесаровића, познато је и свуда поштовано. Његова доброта иде далеко. На његовом топлом и племенитом соколском срцу многи се је соко угрњао. Како год је код куће брижљив отац, тако је вазада био брижљив у свима соколским стварима и стварима појединца сокола. Он увек мирно и с весељем подноси сваки терет рада и извршава сваку соколску дужност. Његова је прошлост најбољи јемац, да га у часовима опасности не оставља храброст. Његова вера у соколска начела је чврста. Велики је поборник соколске демократије и братства.

Никад наше народне ствари није гледао са једног уског становишта, него са ширег и општер, а његова умереност је примерна

Умео је да пронађе и да окупи сараднике у жупи. Било их је, нарочито истакнутих соколских радника, и далеко би нас одвело када би их почели све набрајати. Али једнога не можемо заобити. То је покојни Стево Жакула, први начелник Sokolske жупе. Он је ударно темеље техничком раду у жупи. Његовим начелниковањем обележено је једно од најлепших доба у развоју жупе. Колико је брат Жакула задужно жупу, најбоље се видело на академији која је одржана у Сарајеву прошле године у спомен брата Жакуле.

Национална удружења о нападима на соколство

Савет патриотских, ратничких и витешких организација, будно пратећи све догађаје који се у нашој земљи одигравају у последње време, запажа да се дешавају многи веома тешки случајеви, који морају озбиљно да забрину сваког исправног и честитог родољуба наше земље. Ове појаве очигледно показују да су правни поредак, лична и имовна безбедност и општа законитост угрожени, па прети опасност да се разори наш национални и државни поредак.

У низу тешких догађаја, последњих дана десио се и злочиначки напад у Имотском на Чеду Милића, старешину Соколске жупе Мостар и великог националног борца из предратног и послератног нашег националног живота, и то у моменту када је вршио своју соколску и националну дужност, предвиђену постојећим земаљским законима.

Поводом тога, Савет патриотских, ратничких и витешких организација у коме се налазе:

- Удружење резервних официра и ратника,
- Коло српских сестара,
- Савез ратних добровољаца Краљевине Југославије,
- Савез Сокола Краљевине Југославије,
- Удружење ратних инвалида,
- Београдско женско друштво,
- Удружење носилаца Карађорђевог ордена са мачевима,
- Удружење носилаца ордена Белога орла са мачевима,
- Удружење одликованих златном или сребрном медаљом за храброст,
- Српски културни клуб,
- Југословенски културни клуб

Удружење ратних сликара и вајара од 1912—1918,
Стрелачки савез Краљевине Југославије,
Савез емиграната из Истре,

Поглед на Средску (види фелтон)

Јадранска стража,
Београдска трговачка омладина,
Српско привредно друштво „Привредник“,
Друштво „Свети Сава“,
Удружење пензионисаних официра и војних чиновника,
Удружење „Народна свест“,
Савез националних установа
Вршац,

одржао је 29 фебруара 1940 године седницу.
На овој седници, после свестраног претресања случаја Чедо Милића, а на основу аутентичних података и извештаја, једногласно је донесен следећи закључак:

„Савет патриотских, ратничких и витешких организација оматра, да напад на Чеду Милића, као соколског и националног радника, претставља уједно и напад на целокупну нашу националну мисао, на којој морају почивати темељи наше земље.

Због тога Савет, у име свих својих организација, најенергичније тражи, да меродавни фактори хитно предузму потребне мере за заштиту законитости и угрожених државних и националних интереса.

Савет уједно констатује, да велики број свих незаконитих поступака и злочиначких напада изводе чланови ХРВАТСКЕ ЗАШТИТЕ, као што су извршили и напад на Чеду Милића. Савет са жаљењем утерђује, да виновници овога напада до данас нису позвати на одговорност и зато одлучно захтева да се против истих одмах покрене кривични поступак. Њих треба да стигне најштрија мера постојећих земаљских закона, како би се неодољиво пресекао овакав даљи разорни рад. У противном постоји опасност да ће се појавити сасвим разумљива реакција, која може створити још тежу ситуацију у земљи.

Очекујући потребне одлуке од стране одговорних надлежних чинилаца, Савет патриотских, ратничких и витешких организација будно ће пратити развој догађаја и водити бригу о заштити угрожених националних и државних интереса.“

Масариков дан

Јуче, 7 марта, се навршило 90 година од рођења великог духовног, националног и политичког вође чешкословачког народа, Президента Ослободиоца, **ТОМАША Г. МАСАРИКА**. Чеси и Словаци, који живе у иностранству, приредили су тога дана значајне прославе, које обзиром на тешке прилине, у којима се братски народ налази, нису имале спољњег сјаја, али су утолико дубље биле по осећању и по садржини. Ми смо у прошлом броју јавили о свечаним академијама у част Масарикову, које су се тога дана приредиле у Лондону, Паризу итд., а и чешкословачке колоније у нашој земљи, сетиле су се тога дана са дубоким пијететом Оца отаџбине. У протекторату, где се свим снагама настоји потиснути култ Масариков, разумљиво је да неће нико бити у стању да приреди било какву јачу манифестацију, али је више него сигурно, да никада, као баш ове године, неће срца и душе чешкословачког народа бити здружене у једној јединој великој мисли, посвећеној Президенту Ослободиоцу, и да никад искреније и топлије сузе неће бити просуте над скромним гробом, у селу Лани.

Југословенско соколство, које — свим заблудама и страхотама времена у прокс — чува Масариков спомен још светлији него икада, и са још јачом вером у победу начела правде и истине, сетило се такођер тога дана, на један или други начин великог претставника узвишене словенске и човечанске мисли, витешког борца за слободу и неопцењивог пријатеља југословенског народа. Гледајући у Масарикову узак великана, који је по свом раду припадао Југославији као и Чешкословачкој, југословенско соколство се и ове године клања његовим узвишеним идеалима, чувајући им верност за верност и непоколебљиво верујући у њихову победу.

Слава Т. Г. Масарику!

Соколско друштво из Селнице об Драви је за празник св. Матije повео на међу к Sv. Духу hr. Биџек. Смучарји Sokoli so же имели свој излет на Kobansko. Tokrat so bili sankarji veseli vožnje po Šturmovi Soteski.

Крајке вести из нашег соколства

Соколско друштво Тижесно приредило је 27 фебруара у својим просторима традиционалну tzv. polukorizmenu zabavu, koja je i moralno i materijalno uspeła iznad svakog očekivanja. Također je toga dana priređeno vučenje društvene lutrije. Sokoli Tijesna nastaviće sa priredbama i radom, bez obzira na smetnje.

Соколска жупа Шибеник—Задар остала је без другогodišnjega поздравног и агилног тајника, br. Josipa Ježeka, o čijem smo premeštaju u Benkovac već javili ukratko. Br. Ježek nije nikada nikome učinio krivo, već je za vreme svog sedamgodišnjega boravka u Šibeniku stekao opšte simpatije zbog svoje čistosti i poštenja. Njegova najveća i jedina krivnja jeste u tome što je Sokol. Zato je protuzakonski maknut, iako mu kao starijem nastavniku pripada mesto u gradu, tim pre, što ima dete za srednju školu. Brat Ježek otišao je na novu dužnost, gord i ponosan što je i on pridoneo jednu žrtvu za velike sokolske i nacionalne ideale, sa ubedenjem u duši, da će pravda ipak pobediti.

Također odlazi iz Šibenika i hr. Meliš, dugogodišnji župski načelnik i vrstan tehničar, koji mora da seli u Niš, da uzmogne osigurati si egzistenciju. Veliki broj sokolskog članstva, koga je br. Meliš tehnički usavršio, kao i ostali sokolski pripadnici, zahvaljuju braci Melišu i Ježeku na svemu što su učinili za sokolstvo Šibeničke župe, želeći im svaki uspeh i zadovoljstvo na novim mestima.

Соколско друштво у Белој Цркви приредиће 9 фебруара уочијану соколску забаву, са бираним техничким и просветним програмом. Припреме за ову приредбу изведене су свестрано, како би успех забаве био што већи у сваком погледу, тим више, што је приход са забаве намењен у корист прогонјене браће из Бановине Хрватске.

Соколско друштво у Капљу, приредило је 3 о. м. село уз судољованје друштвене дилетантске секције. Село је отворено предавањем просветара брата Винковића, о соколству, а затим су дилетан-

ти извели једну Нушићеву комедију, па је настављено игранком. Приредба је имала леп успех.

Соколско друштво Биоград на Мору приредило је 29 фебруара у спелу полукоризмену забаву. На програму су била два позоришна комада од B. Нушића те њалјиви наступ са певањем браће Артића и Мiodрага, који је веома добро изведен. Iза тога развоја се је до зоре пles. Poseta је била одлична. Svirala је друштвена музика. Друштво се сад спрема за академију, која ће се одржати на други дан Uskrsa.

Соколско друштво Бохињска Бистрица ради неуморно кроз зиму. Sokolski dom постао је стечистије културнога живота целог места. Сви друштвени отсеци показују велику активност. Dramski otek priredio је две pretstave, a на redu су и друге. Priredjena је и maskirana zabava. Prosvetni odbor organizovao је читав niz poučnih predavanja. Već на prvom predavanju било је преко 120 uglednih domaćina. Sa predavanjima се nastavlja на opštu želju članstva i ostalih prijatelja sokolstva. I ostali отсеци rade све активније.

PREDAVANJE BR. ČEDE MILIĆA NA KOLARČEVOM UNIVERZITETU

Danas, u petak, u 19 časova održaće на Kolarčevom Narodnom Univerzitetu predavanje brat Čeda Milić, starešina Sok. župe Mostar. Brat Milić govoriće о kulturnom radu на selu, u čemu је postigao velike rezultate. Prema tome njegovo predavanje biće nesumnjivo od interesa.

Крста Чукаловић са породицом (види фелтон!)

СРЕДСКА

Једно напредно село у Јужној Србији

У подножју Шаре Планине, на њеним изабраганим огранцима, на којима су се негда, у Душановој царевини, напасала стада оваца, стоје раштркане групице кућа, као будни чувари снегом покривене Шаре. А брза Бистрица, што протиче мимо њих, кривудујући час лево час десно, губећи се иза непроходних гудура, благо дотачући својом левом обалом развалине Светог Арханђела, жури да се припоји равничарском Дриму. На њој лежи село Средска, опкољено са свију страна горостасним огранцима Шаре планине. Дивно плаво небо, шарени појас густе шуме, бистра планинска вода и лепи изглед овога краја намами по кога странца, да у овом мирном крају нађе себи задовољства.

Средска је географски потпуно одељена од већих насеља, те се због тога у овоме крају развијао и посебан тип људи. Посве пасиван крај нагнао је вредне Срчане да једнога дана баце копац и мотику и поју у свет те

да својом снагом хране своје породице. Америка, Аустралија, Канада, Русија, Румунија, Француска познате су Срчанима, као свој рођени крај. Јер, двадесет пет до тридесет година живи се у печалби. Отац не може познати сина, сеја брата, а невеста мужа. Како би га и знала, кад се на недељу дана по венчању гутује у туђ свет за парче хлеба, а враћа се можда после тридесет година, а можда — можда никада...

Средска је у прошлости била жижга за национално прегнуће. Отуда је у турско доба названа од Арнаута „Србија вољ“ што значи „Мала Србија“. Она је чисто српско село, што је редак случај у овим крајевима око Призрена. Срчани су умели, и под најтежим околностима, да сачувају свој национални понос, своју веру, своје обичаје и традиције. Жупа се Срдачка поноси својим јунацима из минулих ратова. Поноси се див јунаком неумрлим Чолак-Антон; својим

добровољцима из балканског и светског рата, који су напустили златну зараду и похитали својој браћи у помоћ, за спас и част отаџбине. Сваки други, или је рањен, или је остао на бојишту.

За време светске кризе велики број печалбара вратио се својим домовима да поново удвостручи своју снагу за опстанак.

Данас, у ослобођеној отаџбини, где треба много радити, а поготову на селу, у сваком погледу, Срчани се групишу око своје сеоске соколске чете, која видно дела у националном, просветном, пољопривредном, витешком и здравствено-социјалном погледу, уз припомоћ својих интелектуалаца којих има, као свештеника, учитеља, судија, официра, лекара, инжењера и т. д.

Средску краси велики број цркава, лепа зграда основне школе и диван задружни дом. У години 1938 залепршала се соколска застава (а у идућој години још више ће украсити Средску соколски, а можда и здравствени дом), чији је дародавац био брат Јордан Љанић, а који је у исто време био и кум заставе. Убеђени смо да ће се ове године та

соколска застава залепршати и на соколском дому. Гест овлашњег сељака, старца чика Крсте Чукаловића, у толико пре даје нам наде, да ће се та наша замисао обистинити.

Сматрам да би било незгодно, да тај гест остане незапажен и у соколској штампи, те сам рад да га у кратким потазима изнесем.

Браћа задругари, заједно са браћом соколима, славили су своју задружну славу. Срећење. После сечења колача претегло се питање о томе, како ће се отац, мати, син и др. одужити својим сродницима, који су своје слободу: како ће се одужити онима који су своје кости расејали по Куманову и другим бојним пољима. Било је разних предлога, али предлог, да њихови сродници та њихова имена овековече на тај начин, што ће положили извесну суму новаца и покојника уписати за утемељача, добротвора или великог добротвора, наишао је на буру одушевљења.

На питање, да ли има неког који ће то још сада учинити, јавно се старац, деда, Крста Чу-

каловић, и свога покојног сина Димка-Димитрија Чукаловића, уписао за највећег добротвора, на тај начин, што је одмах на лицу места дао суму од 5.000 динара.

Овакав гест старца Крсте изазвао је буру одушевљења међу присутнима и овај гест деда Крсте остаће овековечен, као што ће и име његовог сина Димка остати овековечено.

Убеђен сам, да ће путем деда Крсте поћи пуно њих, међу Срчанима, а надам се да ће се наћи и међу браћом који ово читају. Наћи ће се још некога који ће име свога покојника овековечити на тај начин што ће га уписати за утемељача, добротвора или највећег добротвора соколске чете у Средској, дајући суму од 500, 1.000 или 5.000 динара.

Ако се нађе таквог, онда ће његово име вечно трајати у „Малој Србији“, а добиће и диплому.

Браћа која желе да на овај начин овековече име свога сродника нека новац пошаљу на чековни рачун број 82-698, Соколска чета Средска, п. Призрен.

Вој. Танасковић
учитељ

Sednica plenuma Uprave Saveza Sokola K. J.

U subotu i nedelju, 2 i 3 marta, održana je u Beogradu sednica plenuma Uprave Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije. Na sednici je bilo prisutno čitavo starešinstvo Saveza i članovi uprave iz unutrašnjosti, tako da su bili zastupani delegati svih sokolskih župa u Jugoslaviji.

Pre sednice održan je sastanak župskih starešina, sa članovima saveznog starešinstva, koji je spremio sve što je potrebno za sednicu plenuma. Sednica je započela u subotu, u 4 sata posle podne i trajala je do iza 12 sati u noći, pa je nastavljena u nedelju ujutru, u 9 sati i trajala je do 2 sata posle podne, uz živo interesovanje svih članova, u odličnom sokolskom raspoloženju, u duhu bratstva i ozbiljnog shvaćanja današnjeg položaja, u kome se naš narod nalazi, kao i zadataka koji leže na sokolstvu, te u duhu muške trezvenosti i odlučnosti.

GOZDRAV BRATA DR. VLADIMIRA BELAJČIĆA

Sednicu je vodio gotovo čitavo vreme prvi zamenik starešine, brat Dr. Vladimir Belajčić, koji je srdačno pozdravio sve prisutne i podvukao uverenje, da će rezultati ove sednice, kao i uvek, biti od koristi za narod i za sokolstvo. Naročito je pozdravio starešinu Sokolske župe Mostar, brata Čedu Milića, koji je nedavno bio predmet zlikovačkog napadaja, koji je izazvao ogorčenje čitave nacionalne javnosti. Napadaj na brata Milića, koji predstavlja jedno od najsvetlijih imena sokolskog samopregora i rada, sokolstvo je shvatilo kao napadaj na sebe, i u tome duhu će kazati svoju reč. Držeći uvek više do opštih, nego li do svojih posebnih interesa, sokolstvo je, u svemu što se za poslednjih nekoliko meseci radilo protiv njega, pokazivalo i strpljenje i suzdržljivost, ma da mu je otimana imovina i ugroženi životi njegovih pripadnika. Međutim i suzdržljivost ima svojih granica, pa ako ih pređe, može da postane još štetnija od nasrtljivosti. Zato je već krajnje vreme da čitava javnost, zajedno sa sokolstvom, kaže odlučno: „Dosta je!“ i da stane na kraj događajima, koji sramote našu zemlju i koji dovode u pitanje njene osnove.

Govor brata Belajčića bio je popraćen burnim odobravanjem, pa je čitava dvorana srdačno pozdravila brata Milića. Nakon toga je jednodušno prihvaćen izveštaj o radu Savezne uprave i prešlo se na diskusiju o opštim prilikama u sokolstvu.

OPŠTE PRILIKE U SOKOLSTVU

Prvi je referisao savezni načelnik, brat Ivan Kovač, koji je kazao, da su i za tehnički rad prilike nepovoljne u Banovini Hrvatskoj, jer se sokolskim društvima oduzimaju vežbovalnice, a školskoj omladini se zabranjuje da pohađaju sokolane. Ni u Dravskoj banovini prilike nisu dobre, što je dobrim delom krivnja protivnika sokolstva. Ima međutim jedinica i župa, koje rade odlično, a to treba podvostručiti jer stojimo na pragu našeg velikog sleta. Pomišljajući na to, treba da odbacimo sve nesuglasnice i da radimo dvostrukim elanom. Apeluje na prosvetare, da sarađuju sa vežbačima i da ih pomognu.

Podnela je zatim izveštaj načelnica, sestra Skalarjeva; pa onda savezni prosvetar, prof. Miloš Stanoljević, koji je u pojednostinostima ocrtao obimni rad prosvetnog odbora. Naročito je podvukao nedelju sokolske štampe, uspeh kalendara „Sokolska njiva“,

župne prosvetne tečajevе itd. Izveštio je, da je obrazovan Književni oisek, da ce se davati sokolski raporti preko radia, da je počelo sabiranje materijala za Savezni muzej i ostalo. Naročito je podvukao, da trebamo neustrašivo ređiti za misao jugoslovenskog narodnog jedinstva i za veliku misao slovenske uzajamnosti, saradnje i jedinstva. Brat M. Sinovad je zagovarao rad sokolskog pozorišta.

Zamenik saveznog starešine, brat arb. Smiljanić, je izneo rezultate rada na Sokolskoj Petrovoj Petoletnici, koji su srdačno pozdravljeni. Istakao je želju, da se rad u tom pogledu ojača, kako bi, do konca Petoletnice, bili ispunjeni svi zaveti, i kako bi Petoletnica značila veliki uspeh za sokolstvo.

Prilikom referata zamenika starešine, Dr. M. Gradojevića o održavanju veza sa inostranstvom, razvila se debata o sarađnji sa bratskim slovenskim narodima, pa je jednodušno podvučeno, da sokolstvo nepokolebljivo ustraje na svom starom slovenskom programu, i da će u svemu podupreti sva plemenita i slobodarska nastojanja slovenske braće.

NAPADAJI NA BRATA Č. MILIĆA I NA OSTALE SOKOLE

Brat Ljuba Maksimović je podneo zatim vrlo iscrpan i dokumentovani referat narodno-odbrambenog oteka, u kome naročito mesto uzimaju napadaji na sokolstvo i odbrana naše braće. Brat Maksimović je također pozdravio brata Milića i istakao potrebu, da se narodno-odbrambeni rad sokolstva udvostruči, i da, uprkos svima protivnicima, sokolstvo nastavi svojim radom, za dobro Kralja i otađbine. Referat brata Maksimovića je primljen srdačnim odobravanjem, pa je zaključeno, da se objavi za javnost. Tom prilikom je brat Dr. Belajčić podvukao, da sokolski rad nailazi na razumevanje kod svih nacionalnih krugova, i da je Svet patriotskih, ratničkih i viteških organizacija, u kome ima preko dvadeset udruženja, jednodušno osudio napadaje na sokolstvo, a naročito napadaj na brata Milića, što je saslušano sa srdačnim odobravanjem.

Starešina župe Split, Dr. V. Lavš, je saopštio rezoluciju svoje župe, u kojoj se iznose konkretna uputstva, što da sokolstvo učini u svojoj odbrani i u odbrani jugoslovenske misli, pa je ta rezolucija uzeta kao baza za diskusiju i za konačnu rezoluciju. Po tom pitanju govorila su mnoga braća, tretirajući naročito napadaj na brata Milića. Tako su n. pr. uzeli reč Dr. V. Belajčić, Radovan Dimitrijević, Voja Todorović, Svetislav Marić, Čeda Milić, Radmilo Grdić, Svetislav Vučković, Dušan Jovanović, Jovo Baklić, Dr. M. Dragić, Dr. Kosta Petrović itd. Općenito je istaknuto, da sokolstvo treba da uzme odlučan stav, da trčba sistematski da obavestava javnost, a naročito široke seljačke slojeve, da upozori na opasnost koja proističe za čitavu zemlju iz nereda i stvaranja zle krvi, i da, sem rezolucije treba da preduzme i druge efikasije mere. Istaknuto je također, da treba sačuvati hladnokrvnost i da uvek treba imati u vidu opšte interese, ali da treba prekinuti sa neodlučnošću, koju protivnici tumače kao slabost. Sarađivati treba sa svim konstruktivnim krugovima i udruženjima, ali ostati nepokolebljivo na bazi jugoslovenskog narodnog jedinstva, koje jedino može da izvede zemlju iz ovih neprilika.

VERNI JUGOSLOVENSKOJ MISLI!

Naročito je brat Dr. Belajčić naglasio da, ako naša braća na terenu u Banovini Hrvatskoj ostaju nepokolebljivo na bazi jugoslovenskog jedinstva, izlažući se time ličnim žrtvama i opasnostima, onda se mora najodlučnije tražiti i od braće u ostalim krajevima, da ostanu nepokolebljivo na toj istoj bazi. Ako bi se u nekomе probudila sumnja, što je za pravog Sokola isključeno, onda je bolje da izide. Sokolstvo danas stoji pred teškom i odlučnom borbom i ono u toj borbi hoće da izvojuje bezuslovnu pobjedu. A pobjeda se ne može izvojevati, ako se ne veruje u ono, za što se bori i zašto se gine! Ove reči brata Dr. Belajčića prihvaćene su sa jednodušnim odobravanjem i klicanjem sokolstvu i jugoslovenstvu.

Brat V. Švalgar je prikazao statističko stanje sokolstva, koje se od prošle sednice plenuma nije bitno promenilo. Zatim se razvila diskusija o stvaranju „Sokolskih bratstava“ i „sokolskih poverenštava“, pa je brat Dr. Čipčić pročitao nacrt pravilnika o tome, koji su prihvaćeni. Istaknuto je, da bratstva nisu samostalne jedinice, već pripadaju jedinicama koje su ih osnovale, i one vode nadzor nad njima. „Sokolska bratstva“ će se osnivati tamo, gde prilike ne dozvoljavaju osnivanje četa i društva, moraju imati najmanje 6 članova, a plaćaju samo polovinu članskog uloga. Cilj „sokolskih bratstava“, jednako kao i sokolskih poverenika, jest, da se razvijaju u čete ili u društva, i da seme sokolstva ubace i tamo, gde se nalazi makar jedan sokolski jednodušnik. „Ni jedan pedalj terena ne smemo napustiti, — kako je brat Dr. Belajčić, — već postepenim osvajanjem svake najmanje čestice moramo spremati našu veliku, idejnu i rodoljubivu sokolsku ofanzivu!“

BUDŽET I FINANSIJSKO STANJE

Brat Mihajlo Nikolić, gospodar Saveza, izneo je zatim finansijsko stanje, podvukavši da je potrebno redovitije uplaćivanje sokolskog poreza, kao i preplate za sokolsku štampu. Izneo je predlog budžeta rashoda i prihoda za 1940/41 godinu, o kome se razvila kraća diskusija, a pri čemu je naročito istaknuta potreba da se održi pozicija za župske prednjake. Isto tako je brat Čeda Milić istakao potrebu, da se u budžet unesu što veća sredstva za rad na selu. Predlog budžeta je prihvaćen.

Ovom prilikom je zamenik saveznog starešine i starešina župe Celje, brat Joža Smertnik predložio, da se veliki slet svih župa iz Dravske banovine, prilikom 50-godišnjice društva Celje, koji će se ovog leta održati u Celju, oglašiti kao pokrajinski slet, što je jednodušno prihvaćeno. Brat Gavro Milošević je predložio, da se dade potpora za proslavu bitke na Mojkovcu, pre 25 godina, koju sprema Sokolska župa Celinje, a brat Smertnik je tražio potporu za slet u Celju; dok su braća Dr. Lavš i Evc tražili potpore za župske sokolske listove. Sve je to upućeno i preporučeno Saveznoj upravi i Narodno-odbrambenom oteku.

Zaključeno je, da se redovna godišnja skupština Saveza Sokola K. J. održi 11 i 12 maja u Beogradu.

AKCIJA MEĐU OMLADINOM

O sokolskoj akciji među studentskom omladinom referisao je brat Radmilo Grdić, pa je jednodušno odobreno sve što je

do sada na tom polju urađeno. „Sokolska studentska središta“ ce predstavljati sabirališta sokolske studentske omladine, postojaće na svima univerzitetima, a glavna dužnost njihovih članova se sastoji u tome, da budu što bolji članovi svojih sokolskih jedinica, i da prednjače ostalima. Organizovaće ce studentske radničke grupe, koje bi preko ferija izgrađivale potrebne objekte narodu; zatim ce se stvoriti socijalni oteci, oteci za dodir sa selom itd.

Podnet je izveštaj o unutrašnjim pripremama za veliki svesoko-

kolski slet, godine 1941 u Beogradu, a zatim je data obavest o proslavi na Kajmakčalanu, koja ce se obaviti na Petrov dan, 25 juna, a čije domaćinstvo je ove godine preuzeo Savez sokola. Organizaciju ovog sokolskog pohoda izvršice župa Skoplje, a u njemu ce učestvovati delegati sviju župa, kao i Savezno starešinstvo.

NAJVAŽNIJI POSAO: RAD NA SELU!

Prešlo se zatim na najvažniju tačku dnevnog reda, na proširenje i reorganizaciju rada na

Резолуција Плекарне седнице Управе Савеза Сокола К. Ј. од 2 и 3 марта 1940

Управа Савеза Сокола Краљевине Југославије, на својој пленарној седници, од 2 и 3 марта 1940, саслушавши извештаје о тешким приликама под којима соколство делује на подручју Бановине Хрватске закључила је, да свим соколским организацијама, целокупном свом чланству и читавој патриотској јавности саопшти:

1) Управа Савеза Сокола К. Ј. чим је добила превести о прогањању Сокола, на подручју Бановине Хрватске, посетила је водеће и одговорне чиниоце и од њих добила уверавања, не само да се соколство неће у његовом раду ничим ометати, него да ће се и начесне неправде поправити и отклонити.

2) И поред уверавања и поред упознавања свих меродавних чинилаца, са сваком новим насиљем и неправдом, прогањање соколства не само да није престало, него су, уз пасивно, а негде и уз активно учешће органа власти, заређала НОВА И ТЕЖА НАСИЉА НАД ЧЛАНОВИМА СОКОЛСКЕ ПОРОДИЦЕ У ЧИТАВОЈ БАНОВИНИ ХРВАТСКОЈ. Пленарна седница саслушала је са узбуђењем читав низ случајева, тачно проверених и утврђених напада на живот и личну слободу соколских припадника на имовину соколских друштава, чета и појединаца, а нарочито на соколске домове. Пленарна седница ставила је у дужност Управе Савеза СКЈ, да сва та насиља и безаконја у нарочитој криви објави и тако с њима упозна читаву патриотску јавност.

3) Та безумна прогонства и злочиначки напади, недостојни једне цивилизоване средине, напали су своју кулминацију у беспримерном акту јавног насиља и безаконја, које представља ЗЛОЧИНАЧКИ НАПАД НА ЖИВОТ СТАРЕШИНЕ СОКОЛСКЕ ЖУПЕ МОСТАР, БРАТА ЧЕДУ МИЛИЋА, једног од најистакнутијих соколских националних пробораца, који је од ранијих аустријских силника био осуђен на смрт и неколико година провео у тамници, да у ослобођеној и уједињеној отаџбини буде нападнут само зато што проповеда јединство народа и недељивост Југославије, и што верно и одано служи народу и соколској мисли.

4) Управа Савеза Сокола К. Ј. износи ова неправедна, неоснована и надна све груба насиља и безаконја пред сву југослоvensку јавност, не само зато што она погађају соколство и његове припаднике, него још више зато, што ОНА ПРУЖАЈУ ЗАБРИЊАВАЈУЋЕ ПРИМЕРЕ ОТСУСТВА АУТОРИТЕТА ВЛАСТИ И ЗАКОНИТОСТИ и откривају дух и расположење чије снажење представља ТЕШКУ ОПАСНОСТ ЗА СРЕТАН РАЗВОЈ ДРЖАВЕ. Пленарна седница је са задовољством саслушала саопштење, да су све патриотске, ратничке и витешке организације, удружене у своме Савету посебном резолуцијом осудиле ова груба насиља. Југослоvensко соколство налази у овом акту националне солидарности братских организација, снажног моралног потстрека у свом даљем раду за Краља, Народ и Отаџбину и цени га, нарочито, као сретан знак даљег ПРИБИРАЊА НАЦИОНАЛНИХ СНАГА, за тешка времена којима иде у сусрет читав свет.

5) Пленарна седница Савеза СКЈ сматра за дужност да, поводом свих ових догађаја свечано објави: Ако се нападајем на бр. Милића и свим другим насиљима хоће да подвуче намера, да границе Бановине Хрватске буду и границе деловања соколства у Југославији, СОКОЛСТВО ТУ НАМЕРУ НАЈОДЛУЧНИЈЕ ОДБИЈА и изјављује, да ће увек наћи снаге и могућности да, под свим околностима своју несребичну службу Краљу, народу и отаџбини врши У СВИМА КРАЈЕВИМА СВОЈЕ ОТАЏБИНЕ.

Са том чврстом одлуком Управа Савеза СКЈ шаље свима својим прогањеним и нападнутим члановима братски поздрав и поруку, да у одбрани слободе исповедања соколске мисли и соколског рада стоји са њима раме уз раме солидарно и непоколебљиво целокупно духовно уједињено југослоvensко соколство.

selu. U tom cilju je Savez stupio u vezu sa svima ustanovama i organizacijama koje se zanimaju našim selom, da se tako organizuje „Nacionalni savet za kulturu sela“, u kome bi se koncentrisao čitav rad na podizanju sela u Jugoslaviji. Povedeni su pregovori sa Srpskim Poljoprivrednim društvom, Savezom zdravstvenih zadruga, Centralnim higijenskim zavodom, Centralom za higijensko iskorišćavanje voća, Trgovinskom Komorom, Državnom štamparijom, Narodnom bankom i Seljačkim bukvarom, tako da je već došlo do konkretnih rezultata. Sve seoske sokolske jedinice mogu biti kolektivni članovi Srpskog poljoprivrednog društva, uz neznatnu članarinu od 30 dinara godišnje, od čega imaju velike koristi; a o čemu je potanko pisano u prošlom broju „Sokolskog Glasnika“.

O trošku Centralnog higijenskog zavoda održavaće se tečajevi za seljake Sokole, a prvi će početi koncem aprila. Priredivaće se higijenske izložbe, širiće se propagandni materijal itd. Sa Zadruhom za lekovito bilje u Novom Sadu izradiće se zajednički plan o prikupljanju lekovitog bilja kod sokolskih jedinica. Sa Savezom zdravstvenih zadruga vode se pregovori o saradnji sa njenim seoskim omladinskim odeljenjima.

Sve ove inicijative Savezne uprave bile su jednodušno odobrene i pozdravljene, a o radu na selu govorili su R. Grdič, Čeda Mihić, Marko Sablić itd. Svi govornici su istakli da baš u tom radu sokolstvo treba da vidi jedan od glavnih svojih zadataka. To je naročito podvukao i brat dr. V. Belajčić, ističući da široki narodni slojevi treba u sokolstvu da vide najboljeg svog prijatelja i veliku narodnu snagu, koja sve svoje sile crpe direktno iz najzdravijih izvora našeg narodnog života, a ti se nalaze na selu.

ZAVRŠETAK SEDNICE

Prešlo se zatim na čitanje nacrta rezolucije, koju je sastavio naročiti odbor i koja je, nakon kraće diskusije, prihvaćena jednodušno, uz burno odobravanje i klicanje Kralju, Jugoslaviji i sokolstvu. Tekst ove rezolucije donosimo na drugom mestu.

Pošto je time dnevni red bio iscrpljen, brat dr. V. Belajčić se zahvalio svim prisutnima, na predanom i bratskom radu, koji je pokazao, da sokolstvo najdublje shvata svoje velike zadatke i ozbiljnost današnjeg vremena. Ono treba tim putem da nastavi, da zbije svoje redove, da visoko izdigne barjak svoje vere, da prednjači svima ostalima u konstruktivnosti i u odlučnosti, i pobjeda mu ne može izostati!

Sednica je završena pevanjem „Hej Sloveni!“ i klicanjem Kralju, Jugoslavije i sokolstvu.

Каш језик у школама у Корушкој

Лист „Равноправност доноси: Почетком школске године 1938/39 укинута је настава на словеначком језику у свима основним школама у Корушкој. Неки свештеници ипак су могли предавати веронауку на словеначком језику. Сада је свима свештеницима југословенске народности забрањен улазак у основне школе. На тај начин је словенски језик сасвим избачен из свих школа у Корушкој. Према аустријским званичним подацима 1936/37 године, посећивало је двојезичне школе у Корушкој 10.353 словеначких ученика. Рачуна се да има свега у Корушкој око 15.000 словеначке деце.

Iz slovenskog sveta

IZ ČESKO-MORAVSKOG PROTEKTORATA

Listovi u Protektoratu objavljuju da je, zato što nisu dovršeni pripremni radovi, odlučeno da se odloži stvaranje carinske unije Protektorata sa Rajhom, koje je trebalo da započne od 1 aprila. U saopštenju se veli, da je to odlaganje učinjeno „na što je moguće kraće vreme“. Medutim se u stranim krugovima tvrdi, da je do odlaganja došlo zato, pošto je prezident Haha, u svome memorandumu, dokazao da carinska unija znači potpuna ekonomsku propast Protektorata, pa mu se sada obećava, da bi odluka mogla biti ukinuta, ako on kroz to vreme, zajedno sa češkom vladom u Protektoratu, preduzme izvesne korake, koji bi desavuirali rad emigrantskih krugova i ako bi češka javnost pristala da pomogne Nemačku u vodenju rata. „Československy boj“, koji izlazi u Parizu, javlja u broju od prvog marta, da je skupina čeških fašista, koja se sastoji od nekoliko propalih plaćenika, već davno sve pripravila da izvede državni udar, i da je u tome poduprta od poznatog vode sudetskih Nemaca, K. H. Franka. Odlučeno je da se, nakon državnog udara, zatvori prezident Haha i general Elijaš, da se ukinu češka policija, da se čitava policijska vlast poveri Gestapu i da se uvedu koncentracioni tabori.

Da se vidi, kako je uništeno finansijsko stanje Protektorata, dosta je navesti činjenicu, da će u godini 1940 pasiva Protektorata iznositi više nego 10 milijardi kruna. Od toga, na redoviti budžetski deficit otpada 1 i po milijarda, što će se carinskom unijom povećati. Zatim jedna milijarda od toga što se mora izjednačiti obrtni porez za onim u Rajhu; dve milijarde od povišenja činovničkih plata, i šest milijardi od gubitka na izvozu, i od posledica carinske unije. U stvari to znači potpuni bankrot i krajnje osiromašenje češke narodne privrede.

Značajan je i postupak sa državnim dugom Češkoslovačke države, koji je iznosio 52 milijarde Kč., a od čega je, prema ranijem utanačenju, trebalo na Čehe da otpadne 60%, a ostalo da se radeži između Sudeta, Slovaka, Mađžara i Potkarpatske Rusije. Medutim je sada ta stvar izmenjena na štetu Čeha, tako da će Protektorat morati da preuzme 80% od toga duga, dok će Slovaci platiti samo tri milijarde, a na Sudete će otpasti minimalna, ili možda nikakva suma. Dalji ekonomski udarac za Protektorat leži u tome, što će Nemci, koji žive u Protektoratu, plaćati porez direktno nemačkom Rajhu.

Poslednjih desetak dana objavljuju se u praškim štampi vesti o novčanim kaznama, zbog dizanja cena, protiv trgovaca u Pragu. Zanimljivo je, da je svakoga dana objavljeno po nekoliko takvih kazni, koje se kreću od 25.000 do 50.000 kruna, a po imenima se vidi, da su kažnjeni isključivo češki trgovci. Strani dopisnici ističu, da je to također jedan način oštećivanja češke privrede.

ČESI I SLOVACI U INOSTRANSTVU

Češki i slovački emigranti u Engleskoj su, u poslednje vreme razvili vrlo živu akciju. 15 februara je „British Council“ priredio veliku svečanost u korist Čehoslovaka, kojoj je predsedavao Lord Loyd, koji je pre nekoliko meseci posetio Beograd. Na svečanosti je održao govor Dr. Beneš. Bivši čehoslovački poslanik u Londonu, Jan Masaryk, održao je čitav niz predavanja u najvećim varošima Velike Britanije

i svuda je bio vrlo srdačno pozdravljen. I u Toursu, u Francuskoj, je prošle nedelje došlo do velike narodne manifestacije u Prilog Čehoslovaka i Poljaka, na kojoj su govorili vrlo ugledni predstavnici francuskog javnog života. — Londonski radio je zamolio bivšeg čehoslovačkog poslanika u Londonu, g. Jana Masaryka, da svake srede, preko londonske radio stanice, uputi jednu poruku Česima u otadžbini.

Savezna država New York je odredila da 7 mart, dan Masarykovog rođenja, oglasi kao svečani dan za čitavu zemlju, pod imenom „Dan Čehoslovačke“. U svima varošima će se odati počast i sakupljati prilozima za Čehoslovačku. — Oxtordski univerzitet je predao juče, na Masarykov rođendan, počasnu diplomu bivšem presidentu Čehoslovačke republike, Dr. E. Benešu.

Jugosloveni koji žive u Parizu prate sa najvećim simpatijama život tamošnje čehoslovačke i poljske kolonije i njihov rad. A češka kolonija u Francuskoj vodi naročitu brigu o tome, da se vojnicima njihove legije jave t. zv. ratni kumovi, koji bi se čehoslovačkih vojnika, koji su daleko, od porodice i svoje zemlje, setili nekim darom, kao n. pr. kutijom cigareta i sličnim. Te kumove traže i u Francuskoj i u drugim zemljama, a adrese čehoslovačkih vojnika, kao i naših dobrovoljaca, koji su razmešteni u čehoslovačkim pukovima, mogu se dobiti u „Youngopresse“, 25 rue Serpente Paris VI, ili poslati na „Secteur Postal No 2197, France“.

VESTI IZ SLOVAČKE

Engleski list „Catholic Herald“ javlja, da Vatikan nikako nije zadovoljan držanjem predsednika Slovačke republike, Tisa, koji je katolički sveštenik. Vatikan mu naročito prigovara, što je na proslavu bratislavskog univerziteta pozvao sovjetsku delegaciju, u toliko pre što se već od početka nije složio sa njegovom germanofilskom politikom. — Iz Bratislave javljaju, da je u koncentracionom logoru umro bivši senator, F. Zimek, koji je bio odlučan protivnik Tisove politike u Slovačkoj.

Sokolska omladina u Krku

Osnivanjem naraštajskog odbora, Sokolsko društvo Krk doživelo je preporod. Do nedavno omladina ovog društva nije bila najaktivnija, ali se, potaknuta mutnim prilikama u državi, prenela i razvila bolju djelatnost, koja se ispoljava u sastancima, održavanjem svake nedjelje. Na sastancima omogućeno je članovima da upoznaju ideologiju sokolstva, kao jedine ispravne i zdrave organizacije svih Slovena.

Energičan nastup uprave odbora učinio je kraj razmiricama i neradu, a omladina je zbila svoje redove, i spremna je za svaku borbu, koja joj se nameće, za spas i blagostanje Otadžbine.

Osnovana je čitaonica i sokolska knjižnica. Društvo prima više sokolskih listova, a priredivanjem propagandnih zabava i akademija naraštajska uprava je stekla bolje materijalno stanje, i prava je, na molbu članova, kupila i neke sprave i igre za razonođu. Odbor sprema sada pozorišni komad, koga će davati i za javnost.

Tako organizirani, snažni i preporodeni, čekamo vedrim čelom razvitak događaja i vjerujemo, da spas Jugoslavije dolazi samo sa strane ujedinjene sokolske omladine!

Bratoš Darije, prosvjetar

Међужупске утакмице у Београду

ПОБЕДА СОКОЛСКЕ ЖУПЕ БЕОГРАД

У недељу су, у великој дворани соколског друштва Београд-Матица, пред великим бројем гледалаца, одржане утакмице чланова и мушког нараштаја соколских жупа Загреб, Нови Сад, Осиек, Петровград, Тузла, Крагујевац, Ниш и Београд.

Присутне такмичаре и судије поздравно је старешина жупе Београд, инж. Свелислав Вучковић, а нарочито топло соколе из Бановине Хрватске. У име Савеза Сокола поздравно их је и заменик старешине Др. Владимир Белајчић. Позвао их је да се сада, више него икад, скупљају у соколским вежбаоницама. Коначно је говорио начелник Савеза, Иван Ковач, нагласивши да витешка борба доликује соколима.

Тада су започеле утакмице чланова и нараштаја у слободним вежбама на spravama: вратицу, разбоју, круговима, коњу, прескоку преко коња и простим вежбама, а завршене су у 12 сати.

Утакмице су у редовима сокола изазвале велико интересовање. Организација је била на достојној висини, што треба захвалити ревности београдских соколских судија, потпомогнутих сесердно од судија из Загреба, Осиека, Тузле и др.

Начелник жупе Београд, Максимовић, прогласио је резултате утакмица, а старешина Вучковић предао је победничким одељењима прелазне дарове, и то члановима статуу (дар брата Павловића, београдског трговца и члана управе соколске жупе Београд), а нараштају сребрни пехар (дар брата Митровића, урара из Београда и члана Управе соколске жупе Београд). После тога су сви присутни отпевали соколску химну „Ој, Sloveni“. Приређен је затим, за такмичаре и судије банкет.

ТЕХНИЧКИ РЕЗУЛТАТИ ОВИХ УТАКМИЦА СУ СЛЕДЕЋИ:

Укупни пласман:

- Чланови:
- 1) Београд са 167.15 бодова
- 2) Загреб са 155.75 бода
- 3) Осиек са 129.— бодова
- 4) Нови Сад са 121.80 бодова
- 5) Крагујевац са 43.50 бодова
- 6) Ниш са 43.40 бодова
- 7) Петровград са 36.45 бодова

Нараштај:

- 1) Београд са 155.40 бодова
- 2) Осиек са 149.70 бодова
- 3) Нови Сад са 147.— бодова
- 4) Петровград са 90.91 бодова
- 5) Тузла са 103.20 бодова
- 6) Ниш са 80.91 бодова
- 7) Еједовар са 43.65 бодова

Појединачни пласман:

- Чланови:
- 1) Мерзликин Димитрије, Београд 57.55 бодова,
- 2) Стергар Милош, Београд 55.40 бодова,
- 3) Бела Норберт, Београд 55.29 бодова.

Нараштајци:

- 1) Хајдук Бура, Београд 54.95 бодова,
- 2) Мацакања Милан, Осиек 51.95 бодова,
- 3) Станковић Љубиша, Београд 51.75 бодова.

Вратило:

- Чланови:
- 1) Мерзликин Димитрије, Београд 9,9 бодова,
- 2) Вукићевић Петар, Загреб 9,2 бода,
- 3) Стергар Милош, Београд 9,1 бода.

Разбој:

- 1) Бела Норберт, Београд 9,55 бодова,
- 2) Стергар Милош, Београд 9,45 бодова,
- 3) Мерзликин Димитрије, Београд 9,40 бодова.

Коњ:

- 1) Стергар Милош, Београд 9,1 бода,
- 2) Мерзликин Димитрије, Београд 8,95 бодова,
- 3) Бела Норберт, Београд 8,93 бодова.

Кругови:

- 1) деле: Стергар и Мерзликин, оба Београд са 9,9 бодова,
- 2) Слапар Болеслав, Загреб 9,2 бода,
- 3) Момчиловић Милан, Осиек 9,2 бода.

Прескок преко коња:

- 1) деле: Мерзликин и Вукићевић са 9,7 бодова,
- 2) Жмиговић, Загреб 9,35 бодова,
- 3) Николин Ратко, Ниш 8,55 бодова.

Проста вежба:

- 1) Мерзликин Димитрије, Београд са 9,7 бодова,
- 2) Стергар Милош, Београд са 9,6 бодова,
- 3) Бела Норберт, Београд са 9,5 бодова.

Утакмице су у сваком погледу, задовољиле приређиваче.

И. Седлачек

Smučarstvo v društvu Sadržica

Smučarski odsek našega društva je u zadnjem času razvil veliko delatnost. Vsakoletne društvene smučarske tekme, ki se niso mogle izvršiti vsled snežnih neprilik v popolnem obsegu, so letos prišlo do polne veljave. Letošnja oštra zima je dala dosti prilike, da se članstvo izpopolnilo v tem lepem športu. Naraščaj in deca sta pokazala mnogo smisla in imeli smo prilike, da vidimo naše najmlajše, kako skačejo na malih skakalnicah, katere so si sami zgradili.

Smučarski odsek pod vodstvom br. Janka Mikoliča je izvršil tekme svih oddelkov. Dne 18. II. t. m. so se vršile tekme mlajše in starejše dece, ter naraščaja. Mlajša deca je tekmovala na 2 in pol km. dolgi progi, ter je kljub težkemu terenu dosegla zadovoljive rezultate. Prvo mesto je dosegel Slavko Lavrič v 21 min. 44 sek. Starejša deca je tekmovala na primerno daljši 5 km. progi, katere je imala kratak ali hud vzpon. Prvo mesto je dosegel Štupica Franc v 23' 8". Isti dan je startal m. naraščaj na 9 km. dolgi progi v hribovitem terenu. Kot prvi je prevozil progo v 1h 1' 19" Petek Vido.

V nedeljo 25. februarja, so se izvršile tekme članov. Vsled slabih snežnih razmer je startovalo na progi 6 km. 14 članov. Prvo mesto je dosegel br. Ivan Petrič v 43' 38". Sneg je bil južen, ter tudi voznja v vsakem oziru otežkočena. Po končani tekmi se je razvil družabni sestanak članov smuč. odseka pri br. Mikoliču, ki je potekel v najpriskrnejšem raspoloženju.

Za zakonitost i poredak!

Javljaју iz Zagreba da su obustavljeni frankovački listovi „Hrvatski narod“ i „Nezavisnost“, te da je u posljednje vreme došlo do nekoliko eksplozija dinamičnom u javnim govornicama i u Okružnom sudu u Zagrebu, kod čega, srećom, nije bilo nikakvih žrtava. Istovremeno se javlja, da je ukinuta saradnja „Hrvatske zaštite“ sa policijom, prilikom patroliranja po Zagrebu.

Sve te vesti ne kazuju uzroke i nisu komentarisane, ali se njihovi uzroci znaju, jednako kao i veza koja postoji između njih. Tako se n. pr. znađe, da su sa frankovačke strane upućene mnoge pretnje, ne samo jugoslovenski orijentisanim Hrvatima i Srbima, već i najvišim predstavnicima HSS, u kojima se, na način najzloglasnijih terorista, govori o smrtnim presudama itd. A sa strane merodavnih faktora u Banovini Hrvatskoj je nesumnjivo utvrđeno, da svi ti atentati stoje u vezi sa ekstremističkom propagandom; da su prilikom boravka jednog uglednog stranog državnika u Zagrebu, sa strane frankofurčimašadi padali poklici, upereni i protiv Banovine Hrvatske i protiv Jugoslavije; da su izvesni elementi u H. Z. imali vrlo opasne veze sa vodama frankovaca, i još dalje, sa krugovima koji su daleko izvan Banovine Hrvatske.

Sve je to nagnalo tamošnje odgovorne faktore, da preduzmu potrebne mere, pa se tom prilikom ističe, da se napadaji na integritet države ne smeju tolerirati i da je trebalo već ranije tako postupiti. I da su se, umesto harange na konstruktivne Jugoslovene, koji bi radili za poredak u Banovini Hrvatskoj jednako kao i u ostaloj Jugoslaviji, — upotrebljavale bar iste mere i protiv elemenata, čiji rad je očigledno destruktivan, ne bi sad trebalo posizati za merama, koje mogu da izgledaju odiozne, kao što je obustavljanje listova, — pošto su ti listovi dobar deo svoga posla, sejanja otrova i mržnje protiv države, već davno i nesmetano obavili.

To isto važi i za „Hrvatsku zaštitu“. Čak i onda, ako se uzme da u njoj nisu sami frankovci, već da ima zaista ljudi, kojima je do reda i do zaštite, nesumnjivo je dokazano, da na mnogim mestima u njoj glavnu reč vode tipovi frankovačkog ili boljševičkog mentaliteta, ostaci stare austrijanštine, italijanštine itd. Svima njima je više do nereda i do napadaja, nego li do reda i do zaštite. Oni izazivaju navlaš incidente, izazivaju navlaš anarhiju, bore se navlaš i protiv Banovine Hrvatske i protiv Jugoslavije, jer su njihovi ciljevi posve drugi, i oni se daju postići jedino u neredu i u bratoubilačkoj borbi. Kakav uostalom, red može da zavede ta „Zaštita“, kada su „Novosti“ (dakle list, koji piše potpuno u duhu sporazuma i koji je već nekoliko puta napao sve one, koji šire vesti o

progonstvima u Banovini Hrvatskoj!), još u broju od 11 januara, dakle u jeku rada „Zaštite“, objavile ovakvu sliku o javnoj bezbednosti u Zagrebu:

„U posljednje vrijeme se događaju česta drska razbojstva i otmacine na ulicama i u kućama. Uslijed ovakvih prilika, zavladao je u našem građanstvu osjećaj nesigurnosti a to će imati za posljedicu i teške privredne štete za naš grad. Ljudi iz pokrajine natjerat će se u takav strah, da neće uopće dolaziti u Zagreb da ovdje izvrše potrebne narudžbe i kupnje, ili da dodju po kojem drugom poslu. Bojat će se, da i oni ne bi doživjeli kakav razbojnički napadaj, osobito u noći, dok se kreću gradom ili kad dolaze s kolodvora ili polaze kući. U samom Zagrebu pojačat će se privredni zastoj još i time, što će opustjeti u večer gotovo svi lokali, pa i teatar, kinematografi i druge priredbe, koje se drže u večer, jer se građani ne će usuditi da u večer izlaze iz kuće, smatrajući dom kao svoje najsigurnije boravište.“

„Hrvatsku zaštitu“ treba, dakle, ne samo ukloniti od patroliranja u Zagrebu, već i posve raspustiti, jer je u zakonskoj i demokratskoj zemlji, kakva Banovina Hrvatska hoće da bude, ona i suvišna i štetna; pogotovo kad Banovina ima svoju žandarmeriju, a država svoju vojsku. Merodavni faktori u Banovini Hrvatskoj treba do kraja da uvide, da svako popuštanje prema rušilačkim elementima i svako toleriranje nereda i mržnje, može samo da škodi Banovini Hrvatskoj i da je kompromituje. Narod voli zdrav poredak i ume da ga poštuje, bili to Hrvati ili Srbi. Napadaji na Sokole ne dolaze nikad iz tih širokih narodnih slojeva; i Sokoli su najmanje stradali od pravih starih Radićevaca, seljaka. Naprotiv! Napadači su uvek bili poluseoski i poluvaroški razbijači, zelenaši, dangube, bivši frankovci, italijanaši itd., koji jedino i imaju vremena da po ceo dan paradičaju u HZ, — dok pravi hrvatski seljak, jednako kao i srpski, svoje vreme upotrebljava da obradi zemlju i da se očuva od nevolje i napasti.

To je naš odgovor i „Večeri“, i klerikalnoj „Hrv. Strazi“, koji pokušavaju da napadaj na Čedu Milića obrnu protiv sokolstva; dok naprotiv „Hrvatski dnevnik“ nije ni jedne reči objavio o čitavoj stvari, osećajući valjda i sam svu sramotu, što je Banovini Hrvatskoj nanose slični razbijači. „Večer“ se bunilo, što se Savez Sokola „usudio“ da hrvatskom banu uputi protestni telegram, a mi joj poručujemo, da mi nismo ogojeni u „mentalitetu pokornosti“, kad se ni običnom „hofratu“ nije smelo uputiti protestni telegram, već u narodnom i demokratskom duhu! I baš zato, što visoko cenimo položaj hrvatskog bana imamo pravo da tražimo od njega, da taj visoki položaj opravda i učvrsti čuvanjem pravde i poretka!

Rad na selu u Sokolskoj župi Sarajevo

Prilikom 30-godišnjice Sokolske župe Sarajevo, objavljujemo iz njenog izveštaja ovaj prikaz njenog rada na selu, na ugled ostalom sokolstvu.

Ove godine navršava se i deset godina od obrazovanja prve sokolske čete u našoj župi. Tom prilikom želimo da ukažemo na ogromne rezultate koje je sokolstvo ove župe postiglo na selu kroz ovaj decenij svoga rada. Mi sa zadovoljstvom možemo konstatovati da je taj rad naših četa stavio našu župu u prvi red sokolskog pregalaštva na selu. Jedan pogled na te deset godišnje napore dao bi divnu sliku kulturnog i nacionalnog pregalaštva koji bi mogao i po oduševljenju i po metodi da posluži kao uzor svakom radu na podizanju sela. Sokolske čete sarajevske župe donosile su svojoj župi uspehe i na području telesnog vežbanja i na polju kulturnog, ekonomskog i higijenskog podizanja sela. Naš veliki slet 1934 godine imao je u našim četama jednog od glavnih faktora uspeha; sve naše manifestacije, bilo župske, bilo društvene, imale su u učešću četa najveći brojni i moralni uspeh. Na svima našim sletovima poslednjih deset godina naše sokolske čete su se i brojem najbolje odazvale i svojim vežbama pobrale najviše uspeha. U kulturnoj, ekonomskoj i higijenskoj propagandi sokolske čete župe Sarajevo postigle su rezultate koji su sokolstvo naše župe stavili u tom radu među 2—3 prve župe našega Saveza. Naš socijalni rad na selu naročito je zabilježen teške 1931 godine, kada su sokolske čete pomognute od svoje župe bile ne samo glavni faktori snabdevanja našega sela ljudskom i stočnom hranom, nego i jedina uteha seoskom narodu u onim zlim vremenima. Moramo da ukažemo na činjenicu, da velike unutrašnje krize koje su pogadale sokolstvo najmanje su pokolebale sokolstvo na selu naše župe. To se može tačno videti i iz statističkog broja naših jedinica na selu. Broj naših četa čitav niz prošlih godina kretao se oko 50 i tako držao na jednom stalnom nivou. Ovo treba zablago dariti velikoj opreznosti i izdržljivosti sa kojom su u našoj župi osnivane sokolske čete koje su u odnosu na društva uvek otprilike u omeru 2:1. Iz tih razloga su se čete mogle i bolje nadzirati i u teškim časovima zadržati u dobrom stanju.

Prvi decenij naše župe protekao je u borbama za slobodu u kojem su sokolski prvoborci ove župe dali svoj častan doprinos i našoj župi stvorili častan glas i tradiciju. Drugi decenij bio je decenij pribiranja i prikupljanja posle strašne katastrofe; treći decenij bio je decenij izgrađivanja i nove sokolske misije. U trećem deceniju sokolstvo na selu je odigralo svoju ulogu i jednako kao naši prvoborci pre rata doprinelo je mnogo ugledu i svetlom imenu naše župe.

Na današnjoj skupštini mi to želimo naročito da naglasimo i istaknemo kako bi nam uspehi prvog decenija bili podstrek da novim snagama pregnemo oko nacionalnog buđenja, kulturnog i ekonomskog podizanja sela, jer ćemo takvim radom najbolje izvršiti svoju sokolsku misiju u sadašnjosti i stvoriti najtvrdi temelj napretku čitavog našeg naroda i naše lepe otadžbine Jugoslavije!

Skupština župe Karlovac

25 februara održana je deseta godišnja skupština župe Karlovac. Bilo je prisutno preko 130 delegata sa teritorije čitave župe.

Prije skupštine održani su zborovi prosvjetara i načelnika na kojima su doneseni važni zaključci.

Na početku skupštine odaslani su pozdravni telegrami Nj. Vel. Kralju kao starešini Saveza, uz oduševljeno klicanje svih prisutnih delegata. Poslan je zatim Savezu protestni telegram u kojem se osuđuje napadaj na brata Čedu Milića.

Marko Sablić, starješina župe

Starješina župe, prof. Marko Sablić u svome govoru istakao je teške prilike pod kojima danas radi sokolstvo u Banovini Hrvatskoj. Bilo je i teških, fizičkih napadaja na naše članove, koji su usprkos svega toga ostali vjerni sokolskoj i jugoslovenskoj ideji. Istaknuo je da smo mi Sokoli pozvani da baš danas budemo prvi među prvima, koji će za dobro naroda, Kralja i domovine položiti sve. Ove godine održati će se u Karlovcu župski slet. Taj će slet biti manifestacija sokolske misli u ovim krajevima, gdje je ono najviše izloženo napadajima. Mi ćemo složno i muški nastupiti, jer se na mucu poznaju junaci.

Prosvjetar župe br. prof. Mi-

lan Radeka u svom govoru o narodno-odbrambenom radu ukazao je na štetan uticaj strane propagande i podvukao potrebu da je sokolstvo, kao organizacija sa najvećim brojem članova, svom svojom snagom suzbije. Zatim je naglasio da naša župa već održava svake nedjelje narodno-odbrambeni - prosvjetno - tehnički tečaj kojeg polazi preko 80 braće i sestara iz svih jedinica župe.

Iz izveštaja ostalih funkcionera vide se pojedinosti našega rada. Vide se uspjesi u tehničkom i prosvjetnom radu. Gotovo sve jedinice održale su javne vježbe. Održan je veliki broj predavanja, govora pred vrstom i dejnih škola. Župa je učestvovala sa velikim brojem članova na sletovima u Sofiji, Zagrebu i Sisku. Ove godine podignut je i otvoren lijepi dom napredne seoske čete Tušilović. Župa izdaje svoj list „Čuvajmo Jugoslaviju“ koji se odlikuje po izvrsnim člancima i raznolikosti materijala.

U ime Saveza i župe Zagreb govorio je br. dr. Oton Gavrančić, koji je u svom govoru istakao jakost i nepokolebljivost jugoslovenske ideje u sokolskim vedovima koja se sad tek i afirmirala u ovim teškim danima po slovenstvo i po sokolstvo.

Prije biranja nove uprave govorio je br. Mrvoš iz Gomirja i predložio da i u idućoj godini ostane današnja uprava na čelu sa br. prof. Markom Sablićem. Skupština taj predlog prihvaća.

Br. Nikola Mateša iz Karlovca predložio je da se u svim jedinicama i u samoj župi ustanovi poseban fond za pomaganje one braće i sestara koji su ostali bez mjesta i kruha, radi svoje odanosti i nepokolebljivosti prema jugoslovenskoj i sokolskoj ideji. Skupština prijedlog prima, a socijalni odsjek župe izradiće pravilnik za rad.

Starješina br. Marko Sablić zaključuje skupštinu podvlačeći da je ovo bila najposrećenija skupština župe u posljednjih deset godina. Skupštini je prvi puta prisustvovala glazba karlovačkog sokolskog društva, koja je otsvirala „Oj Sloveni“.

Popodne su delegati prisustvovali naraštajskom sjelu matičnog društva, na kojem su naraštajci ubrali oduševljeni pljesak izvedbom Nušićevog „Analfabete“.

B. F.

ГЛАСОВИ ШТАМПЕ

Сплитски „Народни лист“ објављује чланак о прибирању југословенске омладине у крилу соколства, па каже:

„Добар дио соколства и соколских друштава попуњен је управо омладином. Ваљда сад у овим приликама нико неће, а не може да доведе у питање дубоко интимно, па ни борбено југословенско национално уверење те омладине. Нико код те омладине у соколству више не може да тражи или приписује неке егзистичке циљеве, конјуктурне мотиве, јер су сви ти искључени. Савремено чланство у соколству може да донесе жртве, прегарања, губитке на материјалним пробицима и ништа друго. Омладина није напустила соколске редове. Дакле се омладина одлучила на борбе и на жртве за своје југословенско остварење.“

Чланак вели даље да југословенство све мање тражи партизанство, а све више значи идеологију, програм и националну веру. Омладина, која је идеалистична, почиње да се прибере и окупља, баш у соколству, и она ће брзо проговорити.

„Сваким даном што идемо даље, та ће омладинска ријеч бити јаснија, а иза ријечи ће се појавити и акција. Ми је очекујемо с математичком сигурношћу, јер уз државу Југославију мора да буде и југословенска омладина.“

★

Љубљанска „Соколска воља“, поводом смрти Љубе Давидовића, објављује на уводном месту говор, што га је Давидовић као министар просвете, одржао на великом Соколском збору у Новом Саду, на Видовдан године 1919. У том говору је Давидовић изричито нагласио, да се циљеви соколства покривају са општим.

„Соколи су подигли народну свест и живо су радили за ослобођење нашег народа, доказавши да нема слободе без жртава и без проливања крви. Соколи су много учинили за наше уједињење, за величину и славу наше државе, и зато нека им је част и слава! У Сокоlima видим непрскидно кретање напред и мило ми је што са Југословенима видим браћу Чехословаке и Русе. Морамо настојати да окупимо више браће, да се читав народ нађе у соколским редовима!“

Godišnje skupštine naših jedinica

Sokolско друштво Ohrld, održalo je godišnju skupštinu pred brojnim članstvom, koje je pozdravio toplim rečima starešina br. B. Vešović, podvlačeći prošlogodišnji uspešni rad društva i apelujući da sa tim radom nastave u ovoj godini, kada je itekako potrebno, da kroz sokolstvo služimo celini. Iako društvo još nema dom, tehnički rad je bio na visini, što se najbolje vidi po rezultatima postignutim na župskim utakmicama u Skoplju, kao i po ostalim priredbama. Društvo je najaktivnije uzelo učešća na proslavi 550. godišnjice Kosovske tragedije, a učestvovalo je i na sletu u Sofiji.

Sokolška četa Ildža održalo je godišnju skupštinu, koju je otvorio dugogodišnji zaslužni starešina, br. Andrija Vukomanović. Iz podnetih izveštaja vidi se da je rad čete bio aktivan, uprkos raznim preprekama. U novu upravu birani su I. Orlović, J. Bosiljić, V. Milojević, Petar Stajić, G. Bojanić, V. Kravčenko i dr. Dosadašnji starešina br. Vukomanović, izabran je za počasnog starešinu.

Sokolско друштво u Komliži održalo je 25 februara godišnju skupštinu, koju je otvorio starešina Borčić Paval, u prisustvu braće dr. Vjekoslava Lavša, župskog starešine i brata Zvonka Darišića, župskog načelnika, te brojnog članstva. Braća, Lavš i Darišić održali su lepe govore, u kojima su istakli rad i progonoštvo braće od političkih protivnika. Rad u prošlogodišnjoj je bio onemogućen, a navlastito tehnički, pošto nam je dva puta bila paljena imovina.

Izabrana je nova uprava, na čelu sa Borčić Pavlom. Novi starešina održao je lep govor, u kome je pozvao braću da složnim radom čuvaju ono što imaju. Uz klicanje jugoslovenskim svetinjama završena je skupština, koja je još jednom dala dokaza visoke svesti i nacionalnog ponosa Komiže.

Sokolско друштво u Cavtatu održalo je godišnju skupštinu u prisustvu velikog broja članstva i nacionalnog građanstva, koje je sa pažnjom saslušalo govore i izveštaje braće funkcionera, propratitvi ih manifestacijama za sokolske ideale, kao i jednodušnom osudom elemenata, koji ometaju sokolski rad raznim napadajima i klevetama. Sa gnušanjem je odbijena tendenciozna kleveta „Obzorovog“ dopisnika, da je Sokolско друштво u Cavtatu komunističko. Birana je nova uprava na čelu sa br. Vlatkom Miljanom, koja će nastaviti radom bez obzira na smetnje.

Sokolско друштво u Smederevskoj Palanci održalo je godišnju skupštinu, na kojoj je glavna pažnja bila posvećena dovršenju društvenog doma, koji je podignut na najlepšem mestu varoši, kao reprezentativna građevina Smederevske Palanke i okolice u punom smislu reči. Pored vežbaonice i drugih prostorija, u domu je izgrađena ogromna sala, koja će moći primiti oko 5.000 osoba, a služiće za priredbe svih nacionalnih društava. Dom je započet pre nekoliko godina, a konačno dovršenje iziskuje mnogo materijalnih žrtava. Nova uprava sa br. Dr. Milivojem Vasićem, lektorem, na čelu, učiniće sve, da do dovršenja doma čim pre dođe.

Sokolско друштво Čuprija održalo je godišnju skupštinu, koja je bila posećena od brojnog članstva. Rad društva bio je uspešan u minuloj godini u svima

pravcima. U novu upravu izabrani su braća D. Janković, N. Ničić, T. Stošić, Josip Usmijani i dr.

Sokolско друштво u Rumi održalo je godišnju skupštinu, kojoj je prisustvovao kao delegat župe Beograd, br. Momir Sinobad, pohvalivši uspešan rad rumskih Sokola, ističući, da župa ubraja njihov rad, napose divni sokolski dom, među najlepše rezultate prošlogodišnjeg rada u sokolskim jedinicama, ponoseći se sa Sokolima Rume i zahvaljujući svima, koji su bilo čime pomogli, da se ovaj tvrdi grad dovrši. Za starešinu je ponovo biran br. Dr. P. Jović.

Sokolско друштво u Kraljevići održalo je trideset i prvu godišnju skupštinu, u prisustvu lepog broja članstva i delegata župe Sušak—Rijeka, br. Kraljete, koji je toplim rečima pozdravio prisutne, ističući njihovu neodstupnost od sokolskih ideala, uprkos progonima. Iz primljenih izveštaja vidi se uspešan rad društva u svima pravcima, koji, istina, nije mogao da bude onakav kakav se željelo, zbog poznatih prilika, ali je pokazana neslomiva volja, da se sa tim radom nastavi do pobeđe. Zaključeno je da se kupi jedna zgrada, koja će biti preuređena za sokolski dom. Sa skupštine pozdravljen je i br. Gangl, kao i Kolo jugoslovenskih sestara iz Ljubljane, koje je društvu ustupilo prostorije za vežbu. Izabrana je nova uprava na čelu sa br. N. Moderčinom, starešinom.

Sokolско друштво Treblnje održalo je godišnju skupštinu 25 februara. Iscrpni izveštaji o plodonosnom radu u protekloj godini primljeni su bez komentara i izabrana je nova uprava, na čelu sa br. Vladom Popovićem. Na predlog br. Popovića, skupština je jednoglasno donela zaključak, da sokolski dom, koji će se dovršiti u ovoj godini, nosi ime našeg velikog i uvaženog pesnika i rodoljuba, Jovana Dučića, ambasadora u Bukureštu i počasnog starešine trebinjskog sokolskog društva. Na koncu se govorilo o raznim aktuelnim problemima, kao i o akciji da se stvarno pomogne i podigne naše selo.

O ovoj svojoj odluci društvo je izvestilo br. Jovana Dučića, na što je primilo sledeći telegrafski odgovor iz Bukurešta: „Najlepše blagodarim milim zemljacima za počast, koju ste mi saopštili Vašim telegramom, nadajući se da ću sam svojim ukupnim naporima rodoljuba nekad postići uvjerenje da zaslužujem toliku bratsku ljubav“.

Napominjemo, da će dom biti jedna vrlo lepa građevina. U niemu će biti, pored ostaloga, smeštena i biblioteka, koja će predstavljati neprocenjivu vrednost, kake za društvo tako i za mesto, kome veliki umetnik poklanja neograničenu pažnju i ljubav, u stalnoj želji i neprekidnom nastojanju, da ga podigne na zavidnu visinu.

St. Ot. St.

Sokolско друштво u Gostivaru održalo je godišnju skupštinu pred velikim brojem članstva i ostalog građanstva i u prisustvu delegata župe Skoplje, br. Ing. V. Pajčića, zam. načelnika SSKJ, koji je u produžem govoru izneo smernice sokolskog rada u današnjici. Govorio je i dosadašnji starešina br. Dr. D. Ivanović, posle čega su primljeni iscrpni izveštaji iz kojih se vidi uspešan rad društva u protekloj godini. Društvo si je preuzelo za zadatak, da u ovoj godini što ak-

tivnije radi na ispunjenju plana Petrove petoljetnice i širenju sokolstva u sela. Izabrana je nova uprava u kojoj su braća Dj. Mojsić, V. Ivanović, R. Acović, B. Jovanović, V. Vajs, L. Danilović, Di. Stevanović i dr.

Sokolška četa Bukovac, društvo Sremski Karlovci, održala je treću godišnju skupštinu, koju je otvorio starešina, br. G. Vasić, pozdravivši brojno članstvo i delegate matičnog društva, braću Dr. S. Simeonovića-Čokića i S. Todorovića, koji su također održali prigodnu besedu, pozivajući članstvo na istrajni rad za sokolsku misao. Četa je radila aktivno u toku minule godine. Nabavljen je radio aparat za 5.500.— dinara, 70 knjiga za knjižnicu, instrumenti za tamburašku sekciju itd. Diletantska sekcija priredila je dve zabave. U sokolani se priređuju sela svake nedelje. Izabrana je nova uprava, na čelu sa br. Emilom Rankovićem, zemljoradnikom.

Sokolско друштво Valpovo, župa Osijek, održalo je 3 februara godišnju skupštinu. Iz podnetih izveštaja vidi se, da je rad u toku minule godine bio ometan događajima, koji su isuviše dobro poznati, ali se svesno članstvo nije dalo pokolebati u svome patriotizmu. Izslanik župe, br. I. Beara, apelovao je na prisutne, da i u ovoj godini nastave sa tim radom, koji jedini može da koristi narodu i otadžbini.

Против рушења „Јадранске страже“

У вези са чланком, који је објављен у „Сokolском Гласнику“, од 23 фебруара, о рушењу „Јадранске страже“, занимљива је резолуција месног одбора „Јадранске страже“ у Великој Кикинди, која између осталог каже:

„Месни одбор Јадранске страже у Великој Кикинди знао је већ раније, као што је сваки писмени грађанин наше земље знао, да огромну војну становништва на нашем Приморју сачињавају Хрвати. И свестан је тога увек био, као што је и дан данас, да у организацији као што је Јадранска стража седиште централне управе треба да је на Приморју и следствено томе да и вођство организације буде углавном састављено од приморца, односно у великој већини, од Хрвата. Од када постоји Јадранска стража, увек су Хрвати били на челу те организације, те су Хрвати водили главну реч и главну бригу око те организације.“

Резолуција врло паметно каже, да је све то било сматрао као природно и да се ни један Србин није против тога бунио. И зато је више него бесмислено, када се сада тражи цепање „Јадранске страже“, истичући изчело, да је брига за море искључиво хрватска ствар и да нико други не сме о мору водити рачуна. То значи стварно ликвидирање „Јадранске страже“ и уништавање љубави за наше море.

Šaljite pretplatu za „Sokolски Glasnik“!

ПОЗДРАВИ САВЕЗУ СОКОЛА К. Ј.

са годишњих скупштина друштвених јединица

(Наставак)

Сokolско друштво Кључ: Припадници Сokolског друштва у Кључу са своје редовне годишње скупштине моле братски Савез да буде тумач њихове непоколебљиве вјерности и оданости према врховном Старјешини Њ. В. Краљу Петру Другом! — Старјешина Минкијевић.

Сokolска чета Горња Слатина: Са своје приредбе поздрављамо свога узвишенога Старјешину Њ. В. Краља Петра Другог, и кличемо: Здраво! — Чета Горња Слатина, друштво Босански Шамац.

Сokolско друштво Прчањ: Са главне годишње скупштине поздрављамо братски Савез вјерни и одани сokolској мисли. — Сokolско друштво Прчањ.

Бугојно: Братски сokolски поздрав! — Недељко Прањак.

Сokolско друштво Макарска: Са годишње скупштине Сokolског друштва Макарска, шаљемо братском Савезу своје поздраве, са молбом, да буде тумач наше вјерности и оданости пред врховним Старјешином Сокола Краљевине Југославије, Њ. В. Краљем Петром Другим. Здраво! — Сokolско друштво Макарска.

Сokolска чета Братишковици, жупа Шибеник—Задар: Соколи селаци вјерни сokolским идеалима, поздрављају братски Савез са главне годишње скупштине и моле га да буде на највишем мјесту тумач наше непоколебљиве оданости Краљу Петру и Југославији! Живно Краљ Петар III! — Живила Југославија! — Соколи чете Братишковици.

Сokolско друштво Цавтат: Савезу Сокола К. Ј. за канцелар-

рију Њ. В. Краља. — Читав национални Цавтат окупљен на главној скупштини Сokolског друштва, упућује свом милом Владару израза дубоке вјерности, љубави и оданости, увјеравајући свога Старјешину и заштитника, да ћемо од сада као и до сада непоколебљиво устрјати на путу великог витешког Му Оца, неумрлог Александра Првог, не жалећи у раду за добро Краља и Отаџбине ни највећих жртава, па ни властите своје животе. — Живно Краљ! Здраво! — Сokolско друштво Цавтат.

Сokolско друштво Цавтат: Са своје главне скупштине Соколи национално дубоко свјесног Цавтата, шаљу братском савезу пуне гаранције вјерности сokolској идеологији, изражујући му пуно повјерење, увјеравајући да ће и у овим болесним временима сви наши напори и сва стремљења бити усредсређена у раду за добро Краља, народа и миле Југославије. Здраво! — Сokolско друштво Цавтат.

Сokolско друштво Ђеновић: Са главне скупштине Сokolског друштва Ђеновић, братски поздрав здраво! — Сokolско друштво Ђеновић.

Сokolско друштво Комижа: Са своје годишње скупштине свеукупно чланство вјерно и одано свом Првом Старјешини, чувару државног и народног јединства, шаље сokolске поздраве: Живно Краљ Петар Други! — Сокол Комижа.

Сokolско друштво Загреб I: Са данашње годишње скупштине срдечно поздрављамо братски Савез и молимо да подстрепе Њ. В. Краљу и Краљевском Дому, израза наше непоколебљиве оданости и вјерности. Здраво! — Сокол I, Загреб.

„Мере предострожности у Кор шкој“

Лист „Равноправност“ доноси: О југословенским интелектуалцима и другим јавним радницима у Коршкој, у данашњем немачком Рајху који су после избијања рата притворени из разлога предострожности, стижу породицама све подробнија обавештења. Радо Вутеј, новинар и управник „Коршког Словенца“ депортиран је за пет година и налази се у Вајмару. (Листом управља Јошко Зупани). Фр. Ајхелцер, пензионирани учитељ, налази се у Дахау, где се налазе у концентрационим логорима и многи Чеси. Затим су одведени у Дахау: пољопривредник Грил, из Воубра, осуђен на пет година депортације; пољопривредник Поде Черниц из Либуча; и пољопривредник Шиме Мартињак из Ст. Јакоба у Рожу, изгледа да је исто тако депортиран у Дахау.

У околини Плиберка пре Божића ухапшени су пољопривредници Млинар Аугуст, Печник Штефан, Брицман Франц. Пољопривредник Талер, из околине Шкоцјана, ухапшен је и одведен у Целовец, али је после четири дана пуштен на слободу.

Godišnja skupština Sok. župe Celje

Sokolška župa Celje održala je godišnju skupštinu u prisustvu delegata skoro svih jedinica. Starešina br. Jože Smertnik otvorio je skupštinu lepim patriotskim govorom, podvlačeći značaj sokolskog rada u današnjim vremenima i apelujući na jedinice, da što više i čvršće povežu sokolske vrste u predanom radu za Kralja i Otadžbinu, u ovim sudbonosnim danima. Iz izveštaja funkcionera vidljiv je i uspešan rad u svim pravcima, napose u socijalnom i u narodno-odbrambenom. Tehnički rad u svima jedinicama razvijao se uspešno. Broj društava iznosi 51 i 6 četa. Župa je kupila zemljište u Lokama kod Mozirja, za taborovanje sokolske omladine, o čemu smo pisali u „Sokolском Glasniku“. Župa će proslaviti tridesetogodišnjicu opstanaka jubilarnim međuzupskim sletom, na kome će učestvovati sokoli iz čitave Slovenije. I društvo Celje-Matica slavi ove godine pedesetogodišnjicu, a također i društvo u Zagorju. Izabrana je nova uprava na čelu sa dosadašnjim zaslužnim starešinom br. J. Smertnikom, zamenikom starešine Savela Sokola K. J., nakon čega je skupština zaključena uz pevanje „Oj Sloveni...“

Kako „Zaštita“ „štiti“...

ZULUM HRV. ZASTITE U OKOLICI ZAGREBA

U samoj okolini Zagreba izvodi „Hrvatska zaštita“ takve zulume, da je postala strah i trepet i tajnog stanovništva, ne samo onog koje je jugoslovenski orijentisano, nego i samih pristalica HSS, ako su prijatelji reda i konstruktivnosti. Tako su na primer 7 februara članovi Zaštite iz Rušice, u opštini Sesvete, blizu Zagreba, pucali na Stjepana Martineca, ranili ga na vratu i materali da po najvećoj studeni skoči u Savu i da je prepliva, dok su mu kuću polupali kamenjem. Pet dana doznije pucali su na Vladimira Avara i materali ga da napusti za lup ribolova na Savi, ma da je imao ugovor još za 7 godina. Dva dana posle toga došli su četiri člana Zaštite, iz Glavnice, pod vođstvom Tome Pluščeca, u stan Janka Pluščeca i protuzakonito zatražili, da pregledaju knjige Zemljišne zajednice. Kada funkcioner te zajednice, Blaž Čezmek, nije na to pristao, Tomo Pluščec je ispalio na njega metak iz puške i teško ga ranio u ruku i u nogu.

22 februara došla je Zaštita iz Oborova, u selo Černec, opštine Dugo Selo i silom odvukla seljake Lovriš Matu, Bocina Josipa i Marič Stjepana, izvan sela u šumu, pa ih na mrtvo izprebijala. Zanimljivo je, da je od ove trojice jedino Lovriš jugoslovenski orijentisan, dok su ostala dva pristalica HSS, ali su kažnjeni, što neće da bojkotuju Lovriša. Zaštitnici su, 26 i 28 februara, odneli silom iz Zemljišne zajednice Sesvetski Kraljevac, drvo, koje pripada Zajednici i uzeli ga za sebe.

Međutim se najorganizovanija hajka vodi protiv Đure Broza, iz Dubovca, uglednog gospodara i rodoljuba, koji je bio funkcioner Sokolske čete Sesvetski Kraljevac, sve dok četa nije bila prisiljena da likvidira. 20 februara došla je četa Zaštite od 11 lica, među kojima se nalazio opštinski blagajnik Josip Budak, opštinski redar Blaž Kušeković, zatim Nikola Kušeković itd., u 11 sati noću, u kuću Đure Broza, tražeći od njega spiskove „Mlade Jugoslavijske“, koje nisu našli, jer on nije ni bio član toga društva. Već ranije su mu posekli vinograd, porušili mu plot i oštetili kuću. — 1 marta navalili su ponovo članovi Zaštite na kuću Đure Broza koji se na vreme sklonio; a zatim su pretražili kuće sve njegove rodbine. Kad su ga otkrili, u kući Franje Frančevića, silom su ga izvukli, lancem ga vezali uz plot i najgoru ga zlostavljali.

Zanimljivo je da zaštitnici, izvođeci svoje zulume, kliču nazmejnično Paveliću, Budaku, Staljinu, itd., te da se svojim žrtvama izruguju, govoreći im: „Idite, pa se žalite hrvatskom banu!“ Ujedno šire najdestruktivnije vesti i propovedaju, da će se ubrzo odzeti sva imanja, te da će Zaštitnici biti jedini gospodari u Hrvatskoj.

SLUČAJ SA DELJENJEM POTORA VOJNIM OBVEZNICIMA

U nedavno izašlom broju „Sokolskog Glasnika“ nalazila se noticia o nepravilnoj podeli potpora vojnim obveznicima u opštini Biograd, selo Filipjakov. Takvih nepravilnosti ima u svakom našem mestu, gde ima članova Sokola.

Brat Torić Joso, Ivin, je član sokolske čete, u Vrgadi (društvo Biograd). Hranitelj je obitelji sa šestoro nejakih dece, a jedni siguran prihod iznašao je dvesta dinara mesečno, za raznašanje pošte. Po imovinskom stanju je jedan od najsiromašnijih seljana, pa ipak nije dobio nikakve potpore, iako su mnogi, od njega

daleko imućniji dobili. Žalio se je i Okružnom sudu u Sibeniku, ali zaludu. Od prvog februara oduzeto mu je raznašanje pošte, tako da sad nema ni onih dvesta dinara mesečne plate.

U interesu je države da se stane na kraj ovim očitim nepravdama. Zar nije ironija da oni koji su bili potstičači nereda dobivaju potpore, a oni na koje se potpuno može osloniti odbrana države, moraju da gladuju?

I. M.

ZULUM »ZASTITAŠA« U TKONU

Javljaju nam iz Tkonu, blizu Biograda na moru, da su nedavno nepoznata lica sasekla sve vočke na imanju Zalovića Paška, tajnika tamošnje sokolske čete. Već ranije je bratu Zaloviću bio podmetnut požar u kući, te je, nakon 14 godina lugarske službe, otpušten i bačen na ulicu, zajedno sa nejakom decom.

3 marta, u 9 sati uveče napalo je oko 30 zaštitnika na kuću brata Ante Smoljana, člana agilne Sok. čete u Tkonu. Napad je izvršen kamenjem i trajao je skoro čitav sat. Materijalna šteta je velika. Skoro sve cigle na krovu su porazbijane a na nekim mestima oštećeno je i potkrovlje. Sve što je nađeno u dvorištu pred kućom također je uništeno. Napadači su pri tom vikali protiv sokolstva i svega što jednom građaninu Jugoslavije treba da je sveto, preteći sa novim napadima.

Iza toga su ti tobožnji „čuvari reda i mira“, sa velikim slavljem prepilali koplje jugoslovenskog barjaka, i odneli ga. Napadači su poznati, ali ko im šta može?

ODUZIMANJE DOMA U LOVASU

Sokolsko društvo u Lovasu, župa Osijek, muči muku oko povratka svog doma, koga su mu oduzeli protivnički elementi na nepravedan način. Sokoli su uložili tužbu sudu i žalbu Banskog vlasti zbog ove otmadžine. Banovina je stvar ispitala i donela rešenje da se Sokoli zakonski nalaze u posedu doma, ali protivnici nisu dom hteli vratiti, pa je društvo predalo tužbu sudu. Već je raspisano devet ročišta, ali stvar se neprestano razvlači. Iako protivnici misle da ovim otežanjem „zamore“ našu braću sa namerom, da Sokoli odustanu od svojih prava, oni će nastaviti borbu, dok im se ne vrati ono što je njihovo.

KAŽNJAVANJE SOKOLA

Javljaju iz Slavenskog Broda, Pretstojništvo policije kaznilo je sa po 500 dinara novčane kazne načelnika sokolskog društva Dragutina Dekvala i načelnicu, Ivku Kikencu. U obrazloženju se kaže da su kažnjeni „zbog širenja lažnih vesti o prilikama u Banovini Hrvatskoj“.

Znači, da bi Sokoli u Banovini Hrvatskoj, i onda kada im otmu dom ili ih napadnu lično, morali da kažu da to nije tačno, ako neće da budu povrh svega i — kažnjeni!

SIKANIRANJE SOKOLSKIH ČETA

Pišu nam iz Medka, župa Sušak — Rijeka: U nizu napada na sokolstvo u Banovini Hrvatskoj, nije ostala pošteđenom ni naša četa. Ovih dana priredili smo silelo sa igrankom, na koje je došao veliki broj publike, ali je pred sokolanom žandarmerijska patrola zaustavljala sve koji su dolazili, pretresajući im džepove. Brat starešina naše čete, koji je jedan od najuglednijih ljudi u mestu, prosvjedovao je protiv ovog, ali bez uspeha. Gosti i na-

Благотворан утицај СОКОЛСТВА

Примамо из Госпођинаца: Раније, док није било основано Соколско друштво у нашем месту, младеж је живела свакаквим животом. Иако преморени од дневног посла, многи су губили ноћи и слободно време у нездравим каванским просторијима, бацајући тешко старије новце за вино и карте, а често се и крварећи у свађи, било ради чега. Али после осnutка Сокола, наша омладина је као препорођена. Наше село почело је да напредује и цвета у сваком погледу. Ми смо захвални онима, који су нас упознали са узвишеним соколским идеалима и радом, у коме јачамо и тело и душу. Данас смо захвални соколству кроз кога смо упознали праву животну радост и преко којег упознајемо браћу из свих крајева отаџбине. Нашу радост и захвалност наполе деле наши најмлађи. Желимо, да и остала браћа широм наше домовине о сете и изразе ову радост. Здравло!

Стеван Видић

Smrt vrednog rodoljuba

Nedavno je preminuo u Splitu Srećko Rožić, marljiv obrtnik, čestit čovek i redak rodoljub. Mnogo je radio u Vatrogasnom društvu, ali se čitava starija splitska generacija seća Srećka Rožića, kao vatrenog jugoslovenskog nacionaliste, koji je pokušao da prebegne u Srbiju, kao dobrovoljac; koji je zbog toga bio hapšen i zlostavljen, i koji je uvek bio spreman da ponese odgovornost i za druge, pa je bio odgovorni urednik revolucionarnog omladinskog „Ujedinjenja“, neprestano gonjen od policije zbog toga. Zanimljivo je, međutim, da su splitski listovi prilikom njegove smrti sve ovo prećutali. Izgleda, dakle, da ti listovi smatraju sramotom borbu Hrvata protiv Austrougarske monarhije; što je i razumljivo kada se zna, da tamo često odlučuju ljudi, protiv kojih se Srećko Rožić, kao protiv Italijanaša ili Austrijanaša, odlučno borio.

ŠALJITE NAM FOTOGRAFIJE!

Mole se br. župe da šalju Savezu što više fotografija o radu iz područja Sokolske Petrove Petoljetke. Nama je to potrebno iz dva razloga: prvo zato što moramo već sada polako pribirati materijal za izložbu Petrove Petoljetke. S druge strane, te fotografije su nam potrebne u vezi sa novom organizacijom propagande Saveza SKJ. Novinska propaganda, kako je sad nameravamo vršiti, ne može se ni zamisliti bez odgovarajućih fotografiskih snimaka. Stoga još jednom molimo br. župe da nam šalju naročito interesantne fotografije iz sokolskog života: sokoli na vežbi, naročito u odbrambenom radu (sa maskama, sokolice u samaričanskim tečajevima, strelici sa puškama, smučari u patroli, velosipedisti na vežbi i sl.), seljačke sokolske grupe, sokolski domovi, zadužbine, česme, putevi itd. Treba, pored toga, već sada početi sa fotografiskim snimanjem svih objekata izradenih u SPP, kao i onih koji su izgrađenih pre SPP, a nisu dosad valjano fotografiski snimani. Uza svaku fotografiju treba dodati u kratko tačan opis fotografije.

Si članovi bili su revoltirani ovakvim postupkom. Četrnaest osoba tuženo je srezu a četa je podneta žalbu komandi žandarmerije i sreskom načelniku.

Čitajući novine...

Splitski „HRVATSKI GLASNIK“, organ HSS, tvrdi u broju od 1 marta, da je pisanje „POLITIKE“ i „SOKOLSKOG GLASNIKA“ o napadaju na Čedu Milića „skroz na skroz lažno i tendenciozno“. A u tom istom napisu kaže, da su sokoli, „sa čitavom pratnjom, a ne samo Čeda Milić, bili izbačeni nogometom iz kafane, kao nepoželjni.“

U čemu je onda lažnost i tendencioznost prikaza u „Politici“ i u „Sok. Glasniku“? Da možda „Hrvatski Glasnik“ ne nalazi da je u našem prikazu suviše malo kazano o ovom divljačkom austro-italijanaškom herojstvu?

Presudom po aferi agencije „Fournier“, o čemu smo govorili u prošlom broju, sudski je utvrđeno da g. Pantović nije lagao, kad je tvrdio da je brat tadašnjeg predsednika vlade širio lažne i štetne vesti o našoj zemlji i da je u redakciji „Vremena“ nađeno oružje i municija, namenjeno za teroriziranje političkih protivnika.

Ne postoje li, dakle, sve pretpostavke da vlast pozove sada na odgovornost štetočine, pa da se jedanput utvrdi da se ne može nekažnjeno upropaštavati zemlja, sa odgovornih mesta?

Československi Sokol u Parizu, zajedno sa tamošnjom kolonijom, priredilo je 7 marta svečanost u spomen T. G. MASARIKA, na koju je glavni govornik bio vođa čeških katolika, KANONIK ŠRAMEK.

Kako bi bilo da biskup Srebrnić objavi jednu poslanicu i protiv kanonika Šrameka, koji smatra da mu je, baš kao visokom katoličkom dostojanstveniku dužnost da, za slobodu otadžbine, radi sa sokolstvom, koga biskup Srebrnić oglašuje za komunističko, i da veliča uspomenu Masarika, koga naši klerikalci smatraju za bezbožnika?...

Listovi javljaju da je nar. poslanik HSS, g. Ante Budimirović, održao u Travniku govor, u kome je između ostalog, kazao:

Hrvatski narod neće nikada robovati tuđinu, niti će ikada tražiti zaštitu i pomoć od okolnih naroda. Mi ćemo postići sve što je za hrvatski narod potrebno i u ovoj državi, pa ma kolika bila borba, jer je mnogo lakše Hrvatima da se bore sa Srbima, nego sa tuđinom. A ako bude trebalo, Hrvati će robovati Srbima, a nikada tuđinu.

Neka samo svi Hrvati uzmu ovakav odlučni i rodoljubivi stav u odnosu prema tuđinu, pa su onda posve suvišne sve patetične i preterane izjave o „robovanju Hrvata Srbima“... Jer svako robovanje je nedostojno, pa o tome između Hrvata i Srba ne sme da bude ni reči!

Novine objavljuju raspis g. dr. Milana Stojadinovića, u kome se, u borbi protiv sporazuma, pozivaju najpre „Srbij sve tri vere“, a zatim „hrvatski nacionalisti“ i jugoslovenski nacionalisti.

Znači da g. Stojadinoviću dobro dolazi i bog i đavo, samo da ga dovede na vlast, pa se pri tom ne žaca da uvredi jugoslovenske nacionaliste, zovući ih na takvu radotu, u društvu sa frankovcima, koji se kite imenom hrvatskih nacionalista...

Kao jedan od važnih argumenata za nar. jedinstvo smatrali su svi pametni ljudi i taj, što su Hrvati i Srbi toliko međusobno ispremešani, da se ne dadu razdvojiti. Mi smo, međutim, računali da samo Srbi ulaze u kompaktnija hrvatska područja, dok n. pr. Hrvati ne ulaze u Srbiju itd.

Sada nam, naprotiv, frankovačiji „Hrv. Narod“ otkriva da čak i u Južnoj Srbiji ima vrlo mnogo Hrvata, oko Letnice i skopske Crne Gore, pa pozva Hrvate u Hrvatskoj, da vođe brigu o njima.

Kako? Da ne misle, možda da traže i aneksiju Skoplja? Ili bi baš to (ne ulazimo u pitanje, u koliko je tačno, ili ne!) čak i njima moralo da otvori oči, da samo u jedinstvu možemo sve da očuvamo i da vodimo brigu jedni o drugima? Ali bi zato trebalo imati — negotski mozak...

Aleksandrovo, na ostrvu Krku je, još pred petnaestak godina, a možda i ranije, jednodušnom voljom svog stanovništva zamenilo staro ime „PUNAT“, koje je stranog porekla, i uzelo sadašnje. I svatko ga danas tako naziva, sem „Hrv. Dnevnika“, koji se — samo da ne bude „Aleksandrovo“ — vraća ponovo na staro ime „Punat“.

Da neće valjda biti objavljena i neka banska naredba u tom smislu?

Iz načelnništva SKJ

Upozoruju se bratske jedinice (sok. čete, društva i okružja) da se u pogledu nabavke tekstova sletskih prostih vežbi ne obraćaju na Savez, već na svoje župe, jer su dovoljne količine svih vežbi razaslate župama da ih raspodele među sve jedinice.

Narudžbe koje jedinice upućuju na Savez, iz administrativnih razloga se ne mogu izvršiti.

Bratska župska načelnništva, ukoliko nemaju dovoljan broj vežbi neka ih hitno naruče u Savezu.

Note za proste vežbe nalaze se u štampi pa će u skoro vreme biti razaslane župama.

IZVADCI IZ ZAKLJUČAKA STRUČNOG ODBORA SAVEZA

1) Kako u programu rada Načelnništva Saveza za 1940 god., nisu mogle biti predviđene utakmice u svim granama, to će se preporučiti načel. župe da ipak prirede takmičenja i u onim granama, koje nisu obuhvaćene saveznim programom (odbojka, plivanje, klizanje na ledu).

2) Takmičenja u višem razredu za „Kraljev Mač“, održaće se u Beogradu 1941 g. za vreme naraštajskih dana II svesokol. sleta.

3) XII međunarodne gimnastičke utakmice predviđivo, održaće se u Beogradu 1941 g. za vreme glavnih sletskih dana. Zatraženo je već od međunarodne gimn. federacije odobrenje za taj termin.

4) Za dan 21. aprila o. g. predviđene su utakmice naših vrhunskih vežbača u slobodnim sastavima na spravama. Takmičili bi najbolji vežbači zapadnih župa protiv najboljih vežbača istočnih župa. Župama Ljubljana i Beograd, povereno je da izaberu vežbače koji će zastupati dotične župe na ovim utakmicama.

5) U saveznom S. O. osnovana je, unutar oteka za zimske granice, sekcija za klizanje na ledu, vodnik sekcije biće br. Kurepa Branko.

Zanimljivosti iz doma i sveta

Misija g. Sumnera Wellsa u Evropi, umesto da dovede do mira, otkrila je da između zaraćenih strana postoje takva suprotna mišljenja, da ne može biti ni reči o miru u sadašnjem času. Ma da g. Welles ne daje nikakve izjave o svojim razgovorima, tvrdi se da su se zahtevi koje su mu izložili nemački predstavnici, sastojali u tome, da Nemačka ima da zadrži sve što je uzela od češkog i poljskog teritorija, da Engleska treba da se odrekne svakog mešanja u kontinentalnu politiku, a da Srednja Evropa treba da važi kao prostor, koji je podložan isključivo nemačkim interesima, i da nijedna sila ne sme da ima u tom prostoru nikakvog uticaja. Ne može se utvrditi da li je vest o tim uslovima tačna, u toliko manje, što bi takvi zahtevi morali izazvati i nezadovoljstvo Italije, koja smatra također da ima vrlo važnih interesa u Srednjoj Evropi. Engleski i francuski zahtevi su, međutim, posve obratni, jer oni traže obnovu Poljske, Českoslovačke i Austrije, što znači uništenje svakog traga nemačke hegemonije u Srednjoj i Južistočnoj Evropi. S druge strane u Londonu i Parizu se krije, da štamo niko i ne pomišlja na mir, sve dotle dok u Nemačkoj postoji sadašnji režim i dok se gledašće Nemačke iz osnova ne izmeni.

Rezultati misije g. Wellesa biće šakle negativni, pa nastaje pitanje kakvu će upotrebu g. Ruzvelt učiniti od njegovih informacija. Neki misle, da će napraviti ponovni mirovni apel, ili da će tražiti bar da se nastavi sadašnji „pasivni rat“, bez jačih vojnih akcija, dok se neka solucija ne nađe sama od sebe; dok mnogi predviđaju da će nakon tih informacija Amerika morati da uzme stanovište koje će se još više približiti politici zapadnih sila. Prema informacijama vojnih stručnjaka, izgleda da će se sadašnji način pasivnog vođenja rata na zapadu zaista nastaviti, ali postoji uvek bojazan, da bilo koja od zaraćenih strana ne potraži drugu bojišta, gde bi mogla dovesti do odluke.

„Neue Züricher Zeitung“ donosi izveštaj svog pariskog dopisnika o stanju i raspoloženju u Francuskoj,

nakon šest meseci rata. Dopisnik tvrdi, da se stanovište Francuske, jednako kao i Engleske, nije ni najmanje promenilo u pitanju energičnog vođenja rata i konačnih ratnih ciljeva. U Parizu svi krugovi, bez razlike, najodlučnije otklanjaju svake mirovne pregovore, dokle god u Nemačkoj postoji sadašnji režim, koji traži hegemoniju u Evropi. Francuski merodavni krugovi, jednako kao i francuska javnost najenergичnije traže uspostavljanje potpune nezavisnosti Českoslovačkog i poljskog naroda. Javnost zna vrlo dobro da su za pobjedu potrebne velike žrtve, a nožda i vrlo dugo ratovanje, ali stoji na gladištu da je bolje stvari urediti najednom, nego li polovično, i tim izazivati nove ratove. Povodom dolaska g. Sumner Wellsa u Pariz podvlači se, da američki državnik neće imati prilike da razgovara samo sa zvaničnim ličnostima, već sa svakim, sa kime bude hteo, i da će tako dobiti pravu sliku raspoloženja francuskog naroda.

Javlja se da će, mesto „Hrvatske straže“, uskoro početi sa izlaženjem novi katolički dnevnik. List će voditi dr. Augustin Juretić, savetnik predsedništva biskupskih konferencija i bivši glavni tajnik glavnog zadrugnog saveza u Beogradu. Novi list će biti glasilo crkvene politike katoličkog episkopata.

Engleski časopis „National Review“ donosi u broju za februar članak Petra Davy, koji je izazvao pažnju svojim stavom prema Nemačkoj. Članak tvrdi, da ne može da bude mira, dok se ne uništi Nemačka kao vojnička sila, bez obzira na politički karakter njenog režima. Ako se Nemačkoj dade treća prilika da navali na Evropu, zagospodariće čitavim svetom. Članak traži: da se, nakon rata, anektira Helgoland i da se poruši Kielski kanal, te da se potpuno restaurira Českoslovačka republika i poljska država, sa aneksijom Istočne Pruske. — Listovi beleže i članak B. Bakstera, u „Evening Chronicle“, koji kaže, da je g. Hitler pružio sam primer, kako treba postupiti sa nemačkim manjinama posle rata. Kao što je on sam preselio Nemce i Trola, da ne dolazi do nesporazuma sa Itali-

jom, tako će isto saveznici, te Česi i Poljaci, preseliti nemačke manjine iz Sudeta i ostalih svojih krajeva, da ne dolazi do daljnjih sukoba, tačno prema g. Hitlerovom primeru. — G. Walter Crotch pokreće u „Contemporary Review“ i pitanje Lužičkih Srba, pa traži da se i njima, nakon rata, osigura samostalnost.

„Lidove Noviny“, od 2 marta, primaju iz Berlina vest o čitavom nizu teških osuda, zbog slušanja stranih radio stanica u Nemačkoj. U saopštenju se kaže, da još ima veliki broj štetočina, koji neće da vide, kako škode svom narodu tim zločinom, pa ih treba još strožije kažnjavati. U Hamburgu su osuđeni Ferdinand i Ernst Rajner na pet godina zatvora, a Ernst Ben na godinu i po. U Frankfurtu je osuđen Paul Kriger na četiri godine, na tužbu svoje svastike. U Celovcu je osuđen Gregorg Bizaill i A. Kluper na tri godine zatvora, a u Dancingu Oto, Fritz i Vili Jakobson na godinu i po, dok su Johan i Marta Jakobson osuđeni na dve i po godine. U Vajmaru je osuđen A. Nensil na dve i po godine, a u Kielu K. Kunter također na dve i po godine.

SOKOLSKA ŠTEDNA I KREDITNA ZADRUGA U SPLITU

Stanje na dan 31 januara 1940

Aktiva: Blagajna: primila 56.114,75, izdala 55.503,25, stanje 611,50. — Zajmovi zadrugarima: izdano 258.093, vraćeno 10.299, stanje 247.794. — Tekući računi: uloženo 186.402,50, dignuto 27.917,06, stanje 158.485,44, kod Drž. hipotekarne banke 109.699, Pošt. šted. 195,44, kod zadrugara 48.591. — Tiskanice: 4.283,75. — Inventar: 200. — Poslov. udjeli kod revizijskog saveza: 1.000. — Troškovi: 189,31. — Pasiva: Ulošci na štednju: uloženo 393.163, dignuto 34.978, stanje 358.185. — Sitna štednja: 2.991. — Tekući računi: 9.314. — Privremeni računi: 2.058. — Poslov. udjeli zadrugara: 27.450. — Rezervni fond: 5.120. — Socijalni fond: 2.560. — Prosvjetni fond: 2.560. — Dohotci: 2.426. — Ukupno aktiva i pasiva 412.564. — Skupni je promet: 970.918,62. — Zadruga ima 283 zadrugara sa 1.083 poslovna udjela.

Sadržina soko'skih listova

„SOKOLSKA STRAZA“

Izašao je broj 2 glasila Sokolskog društva u Crvenki, sa sle-

dećim sadržajem: Čemu to vodi... (uvodnik od P. Kvaica); — Što je kod nas potrebno menjati? (P. K); — Manifestacija slovenskog bratstva; — Kako i zašto su Nemci naselili ove krajeve; — Vazdušni rat; — Drugima za primer; — Aduti Rusije i revolucije (Idu Sloveni); — Ciljevi sokolstva itd.

„VESTNIK SOKOLSKJE ŽUPE CELJE“

Primili smo 2 broj glasila sokolske župe Celje sa obimnim sadržajem, između koga se napose ističu članci: Z bojni panogami v novo leto; — Petsto tekmovalcev i tekmovalk (Juro Toplak); — Pedeset let pod sokolskim praporom i dr. U Tehničkom delu štampani su osnovi takmičenja omladinskog oteka SSKJ. List donosi razne vesti, snimke i dr.

„SOKOLSKA VOLJA“

Broj 162 glasila ljubljanskih sokola donosi uvodnik Dva značajna govora, povodom smrti Ljube Davidovića, koji je kao ministar prosvete pozdravio sokolski sabor u Novom Sadu 1919 g. Osim nedeljnog pregleda, vesti iz sokolstva i zemlje, feljtona itd., list donosi zanimljivo pismo iz Praga i novu rubriku: Drugi jugoslovenski svesokolski slet u Beogradu 1941, u kojoj će redovito objavljivati sletske vesti.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ŽUPE MARIBOR

Sokolska župa Maribor izdala je godišnji izveštaj o radu u minuloj godini, u posebnoj knjizi, koja je ukusno opremljena i štampana na 48 strana, sa slikom N. V. Kralja Petra II. Pored izveštaja funkcionera, tu su i iscrpni izveštaji o radu raznih oteka, sokolske kreditne zadruge, sokolskog planinskog doma na Pohorju itd.

USAVRŠENE SPRAVE

NABAVLJAJTE U SPECIJALNOJ TVORNICI GIMNASTICKIH SPRAVA

J. ORAŽEM

RIBNICA (Osnovana 1881. g.)

„Селачки буквар“

Izašao je iz štampne list za seljaka i seljачki dom „Селачки Буквар“ за месец фебруар са следећим садржајем: Процена обољеле стоке. Радови на пчеланику у месецу фебруару. Откупне цене за шећерну репу. Одговор на нападе „Земљорадничке Задруге“ и госпде око овога листа. Снимљен извештај државне комисије која је утврдила губитак од 32 милиона динара у Главном Савезу Српских земљорадничких Задруга. Сузбијање штеточина и болести на воћкама преко зиме. Лечење ракије која заудару на катран. Исхрана оваца и јагњаци преко зиме. Селачке невоље. Цене земљорадничких производа. Поскупљење памука и платна. Набавка добрих петлова као услов унапређења живинарства. На који начин меримо алкохол у вину. Помоћ за колонисте. Српљшка раса оваца даје добру вуну и доста млека. Шта значи хектолитарски степен. Овогодешња цена памука. Скок цене старом гвожђу. Одговори на питања читалаца. Исхрана говеда за продају. Лечење вина које заудару. Књиге и часописи.

Претплата на овај наш најраширенији лист износи свега 10.— динара годишње. Претплаћивање се врши у Администрацији листа, Карађорђева 61, Београд чек рач. 54.256.

REUMATIZAM

kostobol u, isijas, probadanje, ukocenost zila, itd. liječi sa uspjehom.

„ANTIREUMIN“

dobar lekoviti preparat isproban u državi kao i na strani. Cijena orig. flaši od 75 gr. Din. 35.— sa poštarnom Din. 40.— 3 orig. flaše Din. 105.— Salje pouzecom Mr. Ph. MRKŠIĆ apotekar u Mostaru (Ban. Hrvatska). Dobiva se i u apotekama. Oglas reg. pod Br. 14245 od 11-VIII-1935 god.

IZAŠAO JE NOV BROJ

Revija muzike br. 2

mesečni list za muziku, pozorište i film. Donosi osim 16 strana teksta sa ilustracijama, sledeće note:

- PJESMA ZA GROŠ — (Penny serenade Si, Si, Si) — Tango Fokstrot.
 - KASNO — iz ton filma »Hotel Zora« — Havajski tango.
 - PLEŠI SA MNOM — Fokstrot.
 - ULAH MIRISAVA RUŽO OD HAVAJA — Engl. waltz.
 - SJEAŠ LI SE SE MOJH RUŽA...? — Pesma i tango.
 - MARGUERITA — Tango Argentino.
 - SPINAT — Iz operete »S.O.S.« (Popaj) — Fokstrot.
 - IVKINO KOLO — Narodna muzika.
- Note su štampane notorezom (Notenstich)
Cena: Pojedini broj Dinara 25.—
Pretplata: za 1 godinu Dinara 216.—
" " 1/2 godine " 120.—
" " 1/4 " " 66.—

ADMINISTRACIJA: Beograd — Štrosmajerova ul. 7

Društvo Fruška Gora, Beograd.

Ugledni broj (Br. 1) šalje administracija po Din. 10.—

Izašao novi broj!

»REKORD MODA« BR. 6 je prvi broj sa zakašnjenjem izišao iz štampe. List donosi na 16 jednobojnih i 10 višebojnih strana najnovije modele prolećne ženske mode, a kao prilog jedan tabak za kroj za najpopularnija 25 modela. Osim ovih modnih slika, donosi list najnovije modele za bluze, šešire, beli veš, a naročito modele sa kombinacijama narodne nošnje za Vrbicu i Uskrs. U literarnom delu donosi savete za modu i domaćinstvo, kratke modne vesti, kao i u rubrici »jeste li već čuli« sportske i turističke vesti, kuvar itd. U njemu nalaze naše žene sve što je korisno i zanimljivo. List se dobija u svima knjižarima, kioscima itd. Pojedina cena D 14.— Pretplatna cena za godinu dana din 140, za pola godine din.75. Redakcija i administracija Beograd, Štrosmajerova 7, (Društvo Fruška Gora).

Ugledni brojevi (Broj 5) šalje administracija po Din. 4.—